

Pamięci doktor Strużanowskiej »2

W Rudnikach ruszy budowa miasteczka dla niemieckiej brygady »8

Obniżono minimalną liczbę uczniów w klasach gimnazjalnych »16

Wojna o... kebab! »20

„Moja chata z kraja”. Czy Polacy na Litwie sympatyzują z Łukaszenką?



Fotomontaż A.K., fot. Belta, opr. red.

Czy faktycznie mieszkańcy Dziewieniszek lub ogólnie Polacy na Litwie popierają Aleksandra Łukaszenkę? Jak to wynika z artykułu niedawno opublikowanego w onet.pl. Rozmówcy „Kuriera Wileńskiego” sądzą, że takie poglądy istnieją, ale bardzo ważny jest również kontekst. »11-13

Za wyprawkę szkolną w tym roku zapłacimy drożej »7



ISSN 1392-0405



9 771392 040028

Andrius Kubilius będzie litewskim eurokomisarzem? »9



**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nacz.:
Brugita Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: Vš „Kurier Wilenski“

Druk: Vš „Vilnijos žodis“

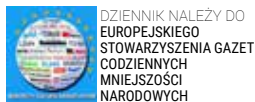
Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*



Projekt jest finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP
w ramach konkursu „Polonia
i Polacy za granicą 2023/2024“.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsa-
miana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów i Fundacji „Pomoc Polakom na
Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Pamięci doktor Strużanowskiej

Ogromnej rzeszy wilnianek doktor Hanna Strużanowska kojarzy się z przyjściem na świat nowego dziecka. „U doktor Strużanowskiej pół Wilna się urodziło” — mawiają mieszkańcy miasta.

— W wileńskim szpitalu św. Jakuba przez ponad pół wieku pracowała jako lekarz ginekolog-położnik. Był taki okres w tym szpitalu, że jedynie doktor Hanna dokonywała operacji podczas skomplikowanego porodu i nieraz była wzywana w nocy do rodzącej. Nazajutrz kobiety mówiły: „Sama Strużanowska operowała tej nocy”, co było wysoką oceną — opowiada wileńska dziennikarka Krystyna Adamowicz.

Wspomina Panią Hannę jako osobę skromną, wyrozumiałą, serdeczną w obcowaniu.

— Taką była też jej Mama, która również zostawiła ogromny ślad w życiu Polaków wileńskich. Janina Strużanowska na początku lat 60. była założycielką pierwszego teatru polskiego w powojennym Wil-



■ Śp. Hanna Strużanowska

nie, obecnie Polskiego Teatru Studio w Wilnie — dzieli się wspomnieniami rozmówczyni.

Życie doktor Strużanowskiej upływało w legendarnym domu w Wołokumpiach, przy ulicy Mewiej. Zbudowali go jej rodzice, Janina i Edmund Mieczysław Strużanowscy. Stąd wędrowała do szkoły, najpierw na Ostrobramską, później na Antokol, do swojej ukochanej „Piątki”. W domu tym przygotowywała się do egzaminów wstępnych na medycynę. Matka jej skończyła studia medyczne na Uniwersytecie

Stefana Batorego, córka — ten sam kierunek, ale uczelnia nosiła już imię komunisty Vincasa Kapsukasasa. W domu tym pojawiły się jej dzieci: Jolanta — lekarz pediatra i Andrzej — inżynier, radiofizyk.

Stąd z górą 50 lat lekarz Hanna Strużanowska-Balsienė chodziła do pracy w szpitalu św. Jakuba, który po wojnie przemianowany został na pierwszy sowiecki szpital. Przez wiele lat pracowała na stanowisku zastępcy dyrektora szpitala ds. Matki i Dziecka, jednocześnie pełniła obowiązki kierownika stażu podyplomowego lekarzy. Po odzyskaniu przez Litwę niepodległości wykładała położnictwo i ginekologię w szkole pielęgniarek w grupach z polskim językiem nauczania.

W 2012 r. została uhonorowana Orderem Ecce Homo. Jest to wyróżnienie dla tych, którzy wiążą swe życie z działalnością na rzecz osób potrzebujących pomocy. ■

Inf. wł.

Z ogromnym żalem wilnianie przyjęli wiadomość o odejściu do Domu Pana

śp. Hanny Strużanowskiej,

zasłużonej dla polskości na Litwie, wybitnej Pani Doktor, której działalność zawodowa, jak też społeczna, będzie z szacunkiem wspominana długie lata.

Jej pomoc matkom w przyjściu na świat nowego życia sięga dziesiątek tysięcy małych istot, a umiłowanie szkoły, jaką była legendarna „Piątka”, była tak ważna, niczym dom rodzinny. Ostatnie dni przed odejściem mówiła już z trudem, że bardzo by chciała być na 80-leciu szkoły oraz by wyszła książka o Jej Rodzinie i Ojcu, legionście, generale Wojska Polskiego.

Składamy szczerze wyrazy współczucia **całej Rodzinie Hanny Strużanowskiej,** dzielimy ból utraty **z Rodziną i bliskimi.**

Spoczywaj, droga Hanko, w swej rodzinnej ziemi wileńskiej,
niech Cię Bóg obdarzy swymi łaskami.

Towarzystwo „Zawsze wierni »Piątce«”

Córcze Jolancie, synowi Andrzejowi oraz wnukom i prawnukowi
wielce szanownej i kochanej

Hanny Strużanowskiej

składam wyrazy głębokiego współczucia
Niech Cię, Hanko, Bóg błogosławi.

Stanisława Kocielowicz, koleżanka z ławy szkolnej w „Piątce”



■ Rys. Władysław Mickiewicz

Atlantic Council: zaskoczenie na wojnie w Ukrainie jest nadal możliwe

Ofensywa Ukrainy na terytorium Rosji udowodniła, że na współczesnym polu walki nadal możliwe jest zaskoczenie; ten sukces pokazuje umiejętności ukraińskiej armii; ofensywa potwierdziła też, że groźby eskalacji nuklearnej ze strony Putina są blefem i służą zastraszaniu Zachodu — ocenił amerykański think tank Atlantic Council.

Ukraińskie wojsko było w stanie osiągnąć niemal całkowity efekt zaskoczenia, gdy 6 sierpnia przekroczyło granicę z rosyjskim obwodem kurskim.

„Ostateczne cele operacji pozostają przedmiotem wielu debat, lecz sukces Ukrainy (polegający) na całkowitym zaskoczeniu Rosjan, jest sam w sobie znaczącym osiągnięciem. Zdolność ukraińskiego wojska do utrzymania przygotowań do tej operacji w tajemnicy jest tym bardziej niezwykła” — podkreślił w analizie think tanku jej autor, Mykoła Bielieskow.

Bielieskow przyznał, że dostępnych jest bardzo niewiele szczegółowych informacji na temat przygotowań Ukrainy do ofensywy, ale ze wstępnych raportów

można wywnioskować, że ważną rolę odegrały bezprecedensowy poziom zachowania tajemnicy wśród wojskowych oraz innowacyjny sposób rozmieszczenia ukraińskich środków walki elektronicznej.

W ocenie think tanku ofensywa w kierunku Kurska wydaje się być również dużym zaskoczeniem dla zachodnich partnerów Kijowa. Brytyjski dziennik „Financial Times” podkreślił, że ani Stany Zjednoczone, ani Niemcy nie zostały poinformowane o planowanej operacji z wyprzedzeniem. ■

PAP

Imieniny

20 sierpnia

Bernarda, Eliasza, Filiberta, Hieronima, Krzysztofa, Lucjusza, Maksyma, Małgorzaty, Marii, Sabina, Samuela,

21 sierpnia

Agapiusza, Apolinarii, Apolinarego, Baldwina, Bernarda, Fidelisa, Franciszka, Maksymiliana, Pauliny, Piusa, Wiktorii

Cytat dnia

„Kara śmierci nie czyni zadość sprawiedliwości. Egzekucje, dalekie od sprawiedliwości, podsycają poczucie zemsty, które staje się niebezpieczną trucizną dla naszego cywilizowanego społeczeństwa” — napisał papież Franciszek we wstępie do książki „Chrześcijanin w celi śmierci” prawnika Dale’a Racinelli.

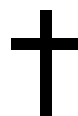
Liczba dnia

7 mln ton zboża — takiego urodzaju w tym roku spodziewają się litewscy rolnicy. Najczęściej w minionych latach rolnicy zbierali po 5-6 mln. ton zboża.

Składamy szczerze wyrazy współczucia **Rodzinie i Bliskim** w związku z tragiczną i nieoczekiwaną śmiercią

Dariusza Masalskiego

Syna, ojca, męża, brata
Niech dobry Bóg otuli Was i doda otuchy
Łączymy się w modlitwie



Sąsiedzi

Zapraszamy do wspólnego świętowania 35-lecia „Szlaku Bałtyckiego”!

W tym roku, w 35. rocznicę Szlaku Bałtyckiego Samorząd Rejonu Wileńskiego zaprasza wszystkich do udziału w wydarzeniach upamiętniających tę historyczną datę oraz do wspólnego świętowania jedności i wolności.

Wydarzenia są otwarte dla wszystkich, którzy chcą uhonorować ten szczególny moment solidarności między narodami bałtyckimi.

23 sierpnia o godz. 19.00 zapraszamy na główne świąteczne wydarzenie rejonu wileńskiego, które odbędzie się na terytorium UAB „Rittal Holdings Baltic” (ul. Galinės 1, wieś Galinės, gmina Awizenie). Na zebranych będzie czekać muzyka, piosenki, rozmowy i śpiewanie hymnu Szlaku Bałtyckiego „Bałtyk już się budzi” (lit. „Bunda jau Baltija”). Swoimi wspomnieniami podzielią się też mieszkańcy rejonu wileńskiego, którzy w 1989 roku stali w żywym łańcuchu uplecionym z rąk.

23-26 sierpnia na terytorium republik Litwy, Łotwy i Estonii odbędzie się tradycyjny XXXIII międzynarodowy bieg sztafetowy „Szlak Bałtycki”, który stał się już biegiem historycznym. Ten pełen

szacunku i determinacji bieg przypomina o dążeniu trzech państw bałtyckich do odzyskania wolności i niepodległości w 1989 roku. Tradycyjnie uczestników międzynarodowego biegu sztafetowego „Szlak Bałtycki” powitają przedstawiciele Samorządu Rejonu Wileńskiego na granicy miasta Wilna i rejonu wileńskiego w gminie Awizenie. Spotkanie odbędzie się 23 sierpnia od godz. 10.30 na granicy rejonu wileńskiego, przy szosie wilkomierskiej (lit. Ukmergės plentas).

Zapraszamy również na inne imprezy w rejonie wileńskim upamiętniające rocznicę Szlaku Bałtyckiego:

20 sierpnia o godz. 18.00 odbędą się warsztaty „Szlak Bałtycki – droga wolności” w Centrum Kultury w Awizeniach, Filii Centrum Kultury w Rudominie (ul. Sudervės 8, Awizenie). Uczestnicy warsztatów wykonają flagi, które można bę-

dzie zabrać ze sobą na uroczysty koncert 23 sierpnia o godz. 19.00

20 sierpnia, godz. 16.00 – „Żywa historia”: rozmowa z historykami dr Aurimasem Švedasem i dr Artūsem Svarauskasem o ważnym wydarzeniu na Litwie i jego dzisiejszym oddźwięku (Dwór Houwältów w Mejszagole, ul. Algirdo 4, Mejszagola)

23 sierpnia, godz. 16.00 – „Trudna droga do wolności”: wykład historyka dr T. Božerockiego (Centrum Kultury w Niemenczynie, ul. Švenčionių 12, Niemenczyn)

19-26 sierpnia w Centrum Kultury w Niemenczynie będzie eksponowana wystawa plenerowa „Pakt przestępców” (ul. Švenčionių 12, Niemenczyn)

Zaplanowane wydarzenia rejonu wileńskiego są otwarte dla wszystkich, dlatego serdecznie zapraszamy do wspólnego świętowania rocznicy Szlaku Bałtyckiego. ■



**ZAPRASZAMY DO WSPÓLNEGO ŚWIĘTOWANIA
35-LECIA „SZLAKU BAŁTYCKIEGO”**

W rejonie wileńskim jest planowana kwartalna renowacja

Samorząd Rejonu Wileńskiego planuje wdrożyć w rejonie program kwartalnej renowacji. Ma on na celu zachęcenie mieszkańców do remontów domów wielomieszkańczych, a Samorząd własnymi środkami przyczyniłby się do poprawy środowiska życia, tworząc bardziej nowoczesną, bezpieczniejszą i bardziej ekologiczną przestrzeń.

Zdaniem mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza sytuacja w rejonie nie jest dobra ze względu na remonty domów, dlatego Samorząd szuka sposobów na ich odnowienie.

„Program kwartalnej renowacji domów wielomieszkańczych to kompleksowe działanie, którego celem jest unowocześnienie i poprawa infrastruktury domów wielomieszkańczych oraz jakości życia mieszkańców bloków. Będziemy zachęcać mieszkańców do renowacji wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a Samorząd zorganizuje i wykona budowę oraz remont okolicznej infrastruktury, takiej jak parkingi, chodniki, oświetlenie, podziemne sieci inżynieryjne, place zabaw i obiekty sportowe, stacje ładowania pojazdów samochodów elektrycznych itp.” – mówi mer R. Duchniewicz.

Mer podkreśla, że większość budynków mieszkalnych na terenie rejonu wileńskiego to budynki

stare, wybudowane według niskich standardów efektywności energetycznej, a z biegiem czasu ich stan uległ pogorszeniu ze względu na niewystarczającą konserwację techniczną i wymaga remontu.

„Kiedy nadchodzi sezon grzewczy, mieszkańcy rejonu często borykają się z problemem wysokich rachunków za ogrzewanie, z którym Samorząd stara się uporać, wypłacając co roku rekompensaty. Nie jest to rozwiązanie długotrwałe i skuteczne. Wśród moich priorytetów są uporządkowanie gospodarki komunalnej i obniżenie cen za ogrzewanie, a kwartalna renowacja jest jednym z działań mających na celu osiągnięcie powyższych celów” – mówi R. Duchniewicz.

Mieszkańcy bloków, którzy skorzystali z możliwości, jakie daje program kwartalnej renowacji, będą mogli nie tylko poprawić

efektywność energetyczną swojego bloku, ale w zależności od oczekiwanych warunków będą mogli skorzystać ze środków budżetu Samorządu na upiększenie infrastruktury terenów bloków mieszkalnych.

„Ponadto wiele zależy od postawy władz centralnych i stworzenia sprzyjających warunków, aby zainteresować mieszkańców projektami renowacji bloków, uatrakcyjnić je i zachęcić do udziału w nich” – zauważa R. Duchniewicz.

Realizacja programu kwartalnej renowacji została zatwierdzona przez radę Samorządu, po złożeniu projektu będzie rozpatrywany w komisjach. Członkowie Rady ostatecznie zagłosują na najbliższym posiedzeniu pod koniec sierpnia. ■

Strony przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Nie żyje legenda polskiej piłki nożnej

18 sierpnia w szpitalu w Krakowie zmarł legendarny trener piłkarski Franciszek Smuda. Walczył z nowotworem krwi. Miał 76 lat.

Franciszek Smuda urodził się 22 czerwca 1948 r. Jako piłkarz występował w Silesii Lubomia, Unii Racibórz, Odrze Wodzisław Śląski, Ruchu Chorzów, Stali Mielec, Piastie Gliwice i Legii Warszawa. W 1975 r. wyjechał do USA, gdzie przywdziewał koszulki Vistuli Garfield, Harford Bicentennials, Los Angeles Aztecs, Oakland Stompers i San Jose Earthquakes. Karierę piłkarską kończył w Niemczech, grając dla SpVgg Greuther Furth i VfR Coburg.

W tym ostatnim klubie rozpoczął bogatą pracę trenerską. Prowadził zespoły z niższych lig niemieckich, by w 1989 r. wyjechać do Turcji. Tam odpowiadał za wyniki Altay SK oraz Konyasporu Kulubu. W Polsce jego pierwszym klubem w roli szkoleniowca była Stal Mielec. Pracował też w Widzewie Łódź, Wiśle Kraków, Legii Warszawa, Piotrcovii Piotrków Trybunalski, Odrze Wodzisław Śląski, Zagłębiu Lubin, Lechu Poznań, Górniku Łęczna i Wiczyściej Kraków. W międzyczasie prowadził też cyprijską Omonię Nikozja oraz niemiecki Jahn Ratzfona.

Z Widzewem Łódź sięgnął po dwa mistrzostwa Polski (1996,

1997) oraz jeden Superpuchar Polski (1996), awansował też z nim do fazy grupowej Ligi Mistrzów. Jako szkoleniowiec Wisły Kraków wywalczył mistrzostwo kraju (1999), a z Lechem Poznań wygrał rozgrywki Pucharu Polski (2009).

Polskim kibicom Franciszek Smuda musi kojarzyć się z pracą w reprezentacji kraju. Stery w niej przejął w październiku 2009 r. Kadre narodową poprowadził w 37 meczach, z których 15 zakończyło się zwycięstwem, 13 remisem i 9 porażką. Był selekcjonerem, który pełnił tę funkcję podczas mistrzostw Europy UEFA EURO 2012, rozgrywanych w Polsce i Ukrainie. ■

Na podst. PZPN

KULTURA Zmarł Alain Delon, legenda francuskiego kina



Legenda francuskiego kina Alain Delon zmarł w wieku 88 lat, poinformowały w niedzielę 18 sierpnia agencję AFP jego dzieci. „Alain Fabien, Anouchka, Anthony i (jego pies) Loubo z głębokim smutkiem zawiadamiają o śmierci swojego ojca. Odszedł spokojnie w swoim domu w Dushi, otoczony trojgiem dzieci i rodziną” — czytamy w oświadczeniu. Dodano, że rodzina prosi o zachowanie prywatności. Delon był w złym stanie zdrowia od 2019 roku, kiedy doznał udaru mózgu. Od lat 90. Delon rzadko pojawiał się na ekranie. W 2019 r. otrzymał honorową Złotą Palmę na festiwalu filmowym w Cannes. Delon zasłynął rolami w takich filmach jak *La Piscine* (Basen) i *Plein Soleil* (Oparzenie słoneczne). Aktor poświęcił europejskiemu kinu ponad 60 lat swojego życia.

ENERGETYKA W lipcu ESO przyłączyło do sieci 4,3 tys. odbiorców energii

W lipcu spółka Operator Dystrybucji Energii (ESO) przyłączyła do sieci rekordową liczbę nowych odbiorców energii elektrycznej — prawie 4,3 tys. osób, czyli o 43 proc. więcej niż w czerwcu, kiedy przyłączono 3 tys. odbiorców. Spośród nich 3,7 tys. zainstalowało elektrownie słoneczne na dachach budynków, a 553 kupiło udziały w odległych parkach słonecznych, podała w poniedziałek ESO. „O tej porze roku produkuje się najwięcej energii elektrycznej, a zapotrzebowanie na nią jest również wyższe — do klimatyzatorów, ładowania samochodów

elektrycznych w podróży i innych urządzeń gospodarstwa domowego” — powiedział w oświadczeniu Lukas Čibiras, szef ESO ds. rozwoju usług. Według ESO, nowi odbiorcy podłączeni w lipcu mają moc wytwórczą 45,7 megawatów (MW) i będą w stanie wyprodukować około 45 gigawatogodzin (GWh) energii elektrycznej rocznie.

WYPADEK Autobus z Kaliningradu do Rygi przewrócił się pod Szakami

W poniedziałek rano 19 sierpnia w rejonie szakiskim przewrócił się autobus pasażerski, 26 osób zostało rannych, a dwóch pasażerów zostało przygniecionych. Według BNS, Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa (PAGD) został poinformowany ok. 6 rano, że autobus pasażerski podróżujący na trasie Kaliningrad-Ryga przewrócił się we wsi Żygėnai w rej. szakiskim. Autobus przewoził łącznie 47 osób. Według Gintarė Navickaitė z policji okręgowej w Mariampolu, pojazd był prowadzony przez obywatela Łotwy. Nie zdołał on zapanować nad autobusem i uderzył w wysepkę bezpieczeństwa. 26 rannych osób, w tym obywatela Łotwy i Rosji, zostało przewiezionych do szpitali w Jurborku i Szakach. W autobusie znajdował się również jeden obywatel Litwy.

KULTURA Prace litewskich artystów pojedą do Centrum Pompidou w Paryżu

Prywatne Muzeum MO w Wilnie przekaze obrazy litewskich artystów do Centrum Sztuki Pompidou w Paryżu. Wystawa „Sztuka litewska od lat 60. do współczesności. Historyczna darowizna” w Centrum Pompidou 13 września rozpocznie trzymiesięczny litewski sezon kulturalny we Francji. „To historyczne wydarzenie, kiedy dzieła litewskich artystów, którzy pracowali podczas okupacji sowieckiej, stają się częścią kolekcji jednej z najbardziej renomowanych instytucji sztuki współczesnej na świecie” — czytamy w oświad-

czeniu wydanym przez Muzeum MO. Wystawa zaprezentuje francuskiej i międzynarodowej publiczności ważne dla kraju obrazy, grafiki, instalacje i prace wideo różnych pokoleń litewskich artystów.

WSPARCIE Prawie 180 tys. potrzebujących otrzyma karty socjalne

Prawie 180 tys. osób potrzebujących otrzyma karty socjalne w połowie września, ogłosiło w poniedziałek 19 sierpnia Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy (SADM). Według ministerstwa, potrzebujący otrzymują takie karty od tego roku zamiast wcześniej rozdawanych paczek z żywnością i produktami higienicznymi. Każda osoba otrzymuje 25 euro pomocy kwartalnie. Kwota przekazywana na kartę socjalną zależy od liczby osób w gospodarstwie domowym. Zgodnie z raportem, jeśli czteroosobowa rodzina mieszka w tym samym gospodarstwie domowym, co kwartał otrzyma 100 euro na uzupełnienie rodzinnego budżetu..

KULTURA Główną nagrodę festiwalu w Locarno zdobył film „Akiplėša”

Główna nagroda Festiwalu Filmowego w Locarno w Szwajcarii, Złoty Lampart, została przyznana debiutanckiemu filmowi fabularnemu „Akiplėša” reżyserki Saulė Bliuvaitė, ogłosiło w sobotę Ministerstwo Kultury. „Cieszymy się z sukcesu litewskich filmowców na prestiżowym 77. festiwalu filmowym w Locarno: główną nagrodę, Złotego Lamparta, otrzymał debiutancki film długometrażowy „Akiplėša” (wyprodukowany przez Giedrė Burokaitė) reżyserki Saulė Bliuvaitė” — napisało ministerstwo na Facebooku. Film zdobył również nagrodę za najlepszy debiut i dwie nagrody pieniężne od jury ekumenicznego i młodzieżowego.

Czas kupować wyprawkę szkolną: w tym roku będzie droższa

Honorata Adamowicz

Sierpień to czas, kiedy rodzice zaczynają kompletować wyprawkę szkolną dla swoich dzieci. W tym roku koszty związane ze szkolnymi potrzebami będą nieco wyższe niż w poprzednim. Na wyprawkę szkolną dla uczniów młodszych klas rodzice planują wydać od 50 do 200 euro. Rodzice uczniów starszych klas mówią, że na gadzety szkolne wystarczy 20 euro, za to wydatki na podręczniki i inne materiały dydaktyczne mogą wynieść nawet kilkaset euro.

— Mam w tym roku dwóch uczniów. Alina idzie do pierwszej klasy, syn Robert w tym roku już do piątej. Syn ma plecak, mundurek i strój gimnastyczny z ubiegłego roku, więc w tym roku kupimy tylko zeszyty, długopisy, a resztę w ciągu roku szkolnego. Niestety, nie ma pieniędzy, wszystko wydamy na pierwszoklasistkę. Tutaj też oszczędzamy, ale, wiadomo, wszystko trzeba kupić. My wszystko kupujemy w centrum handlowym, tutaj jest taniej, może rzeczy nie są tak dobrej jakości, ale dla nas najważniejsza jest cena. Na Alinę wydałam 80 euro, kupiłam jej wszystko, od plecaka do długopisów. Moja siostra w tym roku też ma pierwszoklasistkę, ale zakupy robiła w księgarni „Pegasas”, to tam tylko na gadzety szkolne wydała 150 euro, kolejne 100 na plecak. No, ale, jak mają pieniądze, to czemu nie — opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Elżbieta, mama dwóch uczniów, którą spotkaliśmy z sklepie Maxima w wileńskim „Akropolisie”.

WRZESIEŃ MIESIĄCEM WYDATKÓW

Kolejna nasza rozmówczyni, mama Agnieszki, uczennicy III klasy gimnazjalnej, powiedziała, że wyprawka szkolna w starszych klasach prawie nic nie kosztuje, za to spore wydatki będą we wrześniu.

— Dla siódmej klasy wydatki na wyprawkę szkolną są coraz mniejsze, bo starsze dzieci nie potrzebują tych wszystkich drobnostek, co młodsze. Im wystarczy długopis i kilka zeszytów. Za

to podczas roku szkolnego wydaje się bardzo dużo pieniędzy na dodatkowe ćwiczeniówki, komputer powinien być sprawny, ponadto trzeba kupować tam dodatkowe programy. W ubiegłym roku na te wszystkie rzeczy w ciągu dwóch miesięcy wydaliśmy prawie 300 euro, a w tym roku chyba jeszcze więcej — martwi się wlnianka Renata.

DLACZEGO ZDROŻAŁO?

Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė, dyrektorka działu komunikacji i spraw korporacyjnych sieci handlowej Maxima, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że w tym roku niektóre artykuły szkolne nieznacznie podrożały.

— Zdrożało z dwóch powodów: ataków na statki handlowe na Morzu Czerwonym oraz zwiększonych cel nałożonych przez Stany Zjednoczone na ładunki z Chin. Te ostatnie czynniki doprowadziły do niedoboru kontenerów handlowych i kosztów ich transportu, co szczególnie zwiększyło ogólne koszty transportu, a to również wpłynęło na ostateczną cenę towaru — komentuje Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė.

CO KUPUJĄ?

Najpopularniejsze artykuły odzieżowe do szkoły kupowane w sieciach

handlowych to ubrania dziewczęce, w tym skarpetki lub rajstopy, buty, ubrania pasujące do mundurka i czeszkki (buty z gumką o miękkiej skórzanej podeszwie). Tych ostatnich często brakuje już w pierwszych dniach jesieni. W ubiegłym roku kupujący nabyli ponad 8 500 par czeszek.

— Coraz popularniejsza wśród kupujących jest także oferta odzieży i akcesoriów dziecięcych. W ubiegłym roku zauważyliśmy, że rodzice także szukają odzieży szkolnej w naszych sklepach, więc postanowiliśmy wprowadzić innowację na Targach Szkolnych, „kapsułę z odzieżą”. Widząc utrzymujący się duży popyt na te artykuły, w tym roku również dajemy kupującym możliwość nabycia niezbędnych elementów mundurka szkolnego lub kompletnego zestawu odzieży sportowej w przystępnej cenie. W tym roku, dzięki karcie „Ačiū”, cena zestawu podstawowych elementów mundurka, takich jak koszulka, spodnie lub spódnica, sweter i buty, waha się od 30 do 40 euro, podczas gdy zestaw odzieży sportowej, takiej jak obuwie, sweter i spodnie, kosztuje około 30 euro — wymienia Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė. ■

TVP
WILNO



■ W tym roku niektóre artykuły szkolne nieznacznie podrożały Fot. Freepik.com

„Historyczny moment”: na poligonie w Rudnikach ruszy budowa miasteczka dla niemieckiej brygady

Na poligonie w Rudnikach w rejonie sołecznickim rozpoczął się pierwszy etap budowy miasteczka wojskowego dla niemieckiej brygady. W poniedziałek, 19 sierpnia, odbyła się tu ceremonia wkopania symbolicznej kapsuły.

Prace projektowe i budowlane kampusu wojskowego o powierzchni 170 ha będą prowadzone przez Eikos statyba. Umowa z tą firmą na prace projektowe i budowlane o wartości 125 mln euro została podpisana przez Ministerstwo Ochrony Kraju na początku sierpnia br.

W symbolicznej uroczystości wzięli udział: premier Ingrida Šimonytė, minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas, dowódca Sił Zbrojnych Litwy generał Raimundas Vaikšnoras oraz sekretarz stanu niemieckiego Ministerstwa Obrony Nils Hilmer.

„Swoją obronność i stworzenie warunków dla obecności swoich sojuszników na terenie Litwy postrzegamy bardzo poważnie” — przemawiała premier Ingrida Šimonytė.

„Naszym celem nie jest groźnie ani straszenie. Nie wywyższamy ani nie czcimy siły, tak jak to robią nasi przeciwnicy. Musimy być pewni, że gdyby powstała taka potrzeba, nie zabraknie ani woli, ani siły, by komukolwiek, kto zechce wypróbować naszą siłę, minęła chęć, by to robić. Jest to jeszcze jeden dowód naszych starań, by zapewnić naszym partnerom najlepsze warunki służby na Litwie, ponieważ bez naszego bezpieczeństwa nie ma również ich bezpieczeństwa, a bez ich bezpieczeństwa nie ma naszego bezpieczeństwa. Jesteśmy wszyscy razem w tej walce dobra i zła. Jesteśmy po dobrej stronie” — mówiła premier, dziękując niemieckiemu rządowi „za przyjęcie historycznych decyzji”.

Minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas stwierdził, że budowa niemieckiego miasta wojskowego tworzy „bardzo poważną architekturę odstraszącą”. „Oznacza to zmia-



Na poligonie w Rudnikach odbyła się ceremonia wkopania symbolicznej kapsuły **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

nę w procesie planowania NATO, podczas gdy w zasadzie przeszliśmy teraz na odstraszenie poprzez zaprzeczenie, posiadanie tu takich sił, by wróg nawet nie rozważał wkroczenia w swoich zabłoconych butach na terytorium Litwy” — powiedział Kasčiūnas.

Jak dodał, podczas pierwszego etapu budowy powstaną budynki administracyjne, infrastruktura potrzebna do utrzymania sprzętu wojskowego, place, magazyny, warsztaty naprawcze, garaże dla techniki wojskowej, jak również budynki mieszkalne dla 600 żołnierzy. Minister zapowiedział, że infrastruktura będzie przypominała miasteczko wielkości Szylėl (lit. Šilalė). Rozmieszczone zostanie na powierzchni 200 ha.

„Dzisiaj jest historyczny dzień, historyczny moment, w którym za kilka lat powstanie jeden z największych projektów w historii odrodzonej Litwy — wystarczająco nowoczesne miasto wojskowe, którego do tej pory nie mieliśmy” — powiedział gen. Raimundas Vaikšnoras.

Według niego pojawienie się niemieckiej brygady jest ważnym czynnikiem odstrasającym, a obywatelom Litwy daje „większe poczucie bezpieczeństwa”.

Gdy rozpoczęła się rosyjska inwazja na Ukrainę, Wilno i Berlin porozumiały się w sprawie stałego rozmieszczenia niemieckiej brygady na Litwie. Większość brygady będzie stacjonować na poligonie rudnickim. Litwa w tym czasie obiecuje przygotować niezbędną infrastrukturę.

Berlin planuje rozmieszczenie brygady na Litwie do 2027 r. Niemcy zapowiedziały, że tempo przesiedleń będzie zależało od gotowości Litwy do przyjęcia żołnierzy i ich rodzin, stworzenia niezbędnych warunków. Brygada będzie liczyła ok. 5 tys. żołnierzy. Jedna trzecia z nich przyjedzie z rodzinami.

Ministerstwo Ochrony Kraju szacuje, że inwestycje w infrastrukturę wojskową i szkoleniową potrzebną do przyjęcia niemieckiej brygady mogą sięgnąć 800 mln euro.

Na początku kwietnia na Litwę przybył pierwszy element brygady niemieckiej na Litwie. Nieco ponad 20 żołnierzy osiedliło się w Wilnie i jest odpowiedzialnych za planowanie przerzutu brygady na Litwę, dostosowując wymagania dotyczące infrastruktury wojskowej. ■

Opr. Anna Pieszko, na podst. BNS

Kubilius litewskim eurokomisarzem?

Batalia o eurokomisarza między ośrodkiem prezydenckim a konserwatystami powoli dobiega końca. Przedstawicielem Litwy w Komisji Europejskiej najprawdopodobniej będzie Andrius Kubilius.

Premier Ingrida Šimonytė w poniedziałek 19 sierpnia zaproponowała radzie koalicyjnej kandydaturę europosła Andriusa Kubiliusa na stanowisko eurokomisarza. „Zaprezentowałam kolegom koalicyjnym kandydata, wobec którego opinia moja i prezydenta była zgodna, że to jest najlepszy kandydat do nowej Komisji Europejskiej. Ze względu na to, że informacja i plotki chodzą nieznanymi drózkami, to mogę potwierdzić, że to jest Andrius Kubilius” — oświadczyła szefowa rządu dziennikarzom.

Šimonytė poinformowała, że teraz kandydatura będzie omawiana we frakcjach. „Po tym, w najbliższym czasie będziemy mogli powiedzieć, czy wobec tego kandydata jest zgoda Sejmu lub nie” — dodała premier.

Kilka godzin przed konferencją doradca prezydenta Frederikas Janšonas potwierdził dla agencji informacyjnej ELTA, że głowa państwa poprze kandydaturę Kubiliusa. Na razie nie wiadomo, za którą dziedzinę będzie odpowiedzialny eurokomisarz z Litwy. „Z mego punktu widzenia nie bardzo sobie wyobrażam, jakiej działości mógłby nie brać. Sądzę, że ze swoim doświadczeniem mógłby piastować każde stanowisko” — podkreśliła Šimonytė.

ZA I PRZECIW

Przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nielsen poinformowała media, że Ruch Liberalistów rozpatrzy proponowanego kandydata na dzisiejszym posiedzeniu frakcyjnym. Po omówieniu zostanie podjęta decyzja. „Generalnie Andrius Kubilius jest jednym z polityków z największym doświadczeniem. We wszystkich najważniejszych i kluczowych sprawach wykazał się jako bardzo uniwersalny polityk, dlatego jego kandydaturę naprawdę możemy ocenić pozytywnie” — powiedziała polityk.



Premier zaproponowała kandydaturę Andriusa Kubiliusa na stanowisko eurokomisarza. Fot. Andrius Ufartas, ELTA

Pozytywnie osobę Kubiliusa ocenił również trzeci partner koalicyjny. „Moim zdaniem jest to solidny kandydat. Andrius Kubilius może pretendować zarówno w polityce zagranicznej, gospodarce oraz energetyce” — oświadczyła przewodnicząca Partii Wolności Aušrinė Armonaitė.

Największa siła opozycyjna w Sejmie oświadczyła, że nie poprze kandydatury Kubiliusa ze względu na okres, kiedy polityk pełnił funkcję premiera. „Omówiliśmy we frakcji tamten czas, kiedy Andrius Kubilius był premierem. Dobrze pamiętamy zainicjowane przez niego nocne reformy dotyczące podatków. Pamiętamy o różnych optymalizacjach, a nawet o zmniejszeniu emerytur. To jest bardzo bolesna historia i którą duża część społeczeństwa dobrze pamięta. Zdaniem frakcji poparcie kandydata byłoby niesprawiedliwe” — oświadczyła Vilija Blinkėvičiūtė.

„NIE” DLA LANDSBERGISA

Wcześniej kandydatem Litwy na stanowisko eurokomisarza był wymieniany szef MSZ i prezes partii Związek Ojczyzny – Litewscy Chrze-

ścijańscy Demokraci Gabrielius Landsbergis. Kandydaturze Landsbergisa praktycznie od samego początku sprzeciwiał się prezydent. Gitanas Nausėda niejednokrotnie wysyłał sygnały konserwatystom, którzy są wiodącą siłą obecnej koalicji rządzącej, że nie poprze tego kandydata. „Nie jest żadną tajemnicą, że ta partia lubi pochwalić się, że posiada dużo mocnych członków partii. Kiedy następuje mowa o oddelegowaniu, to widzą tylko jedną osobę. To bardziej wygląda na chęć katapultowania człowieka z polityki wewnętrznej” — mówił pod koniec lipca prezydent. W miniony piątek Landsbergis zrezygnował z ubiegania się o stanowisko w Komisji Europejskiej.

Andrius Kubilius od początku jest powiązany z konserwatystami. Zasiadał w Sejmie w latach 1992-2016. Dwukrotnie piastował funkcję premiera. Po raz pierwszy na czele rządu stanął w latach 1999-2000. Później był premierem w latach 2008-2012. Od roku 2003 do 2015 r. był przewodniczącym partii. Od roku 2016 zasiadał w Parlamencie Europejskim. ■

Opr. Antoni Radzenko

Sąd idzie. Kogucie – proszę wstać!

Aleksander Borowik

Otóż tamtejsi sędziowie postanowili, że właściciel przydomowego kurnika nie może trzymać kogutów piejących przez 15 godzin dziennie. Sąd surowo też zaznaczył, że, owszem, „hodowca ma prawo do hodowli kur na własne potrzeby, ale nie może trzymać więcej niż 50 kur i ani jednego koguta”. Co prawda, nie sprecyzowali, jak ów nieszczęsny farmer ma postąpić ze swoimi „tenorami”, ale też litościwie nie zasugerowali użycia słynnego przysłowia: „Indyk myślał o niedzieli, a w sobotę łeb mu ścięli”. Dobry i taki koniec włoskiej „opery koguciej”...

PTAKI I JELENIE BYŁY GŁOŚNIEJSZE...

Tymczasem w Polsce – finał podobnej sprawy sądowej. W Nierdzwicy Dużej, w lubelskim, pierzastemu przywódcy kur o przepięknie złocistym pióropuszu odebrano prawo do dźwiękowego obwieszczania gminnych nowości. Niejaka pani Mariola kilkakrotnie poskarżyła się policji, że szczekające psy sąsiada i piejący na działce kogut pana Tomasza zakłócają jej spokój.

Interwenujący, a świadczący w sądzie, policjanci, powiedzieli, że zwracali sąsiadce uwagę na fakt, iż ptaki śpiewające w lesie są głośniejsze od piejącego koguta. „Słysząc też było głośne odgłosy innych zwierząt, np. jeleni czy kozłów, saren, szczególnie w okresie wiosennym, kiedy mają jakieś ruje...” – mówili, ledwo powstrzymując się od śmiechu.

Sąd uznał pozwanego – pana Tomasza, za winnego, że ten nie dopełnił właściwej opieki nad zwierzętami i wymierzył mu grzywnę 300 złotych. Ale co zrobić z towarzystwem na grzędzie i psami – nie wskazał.

Najnowsze wieści z działu nieludzkich – dosłownie, wyroków sądowych. Przed tygodniem włoski sąd administracyjny regionu Wenecja Euganejska wydał orzeczenie, które zrzuci z grzęd kury razem z kogutem.

JAJECZKA OD KOGUTA I KURECZKI!

W mojej podwileńskiej miejscowości kogut był zawsze u kur. Nie, żeby tam tradycją wiejską do kurnika wpakowany, ale ze względów praktycznych. Bez kur nie będzie jajek, a bez koguta – tych zapłodnionych, bo tylko z takich wylęgają się kurczaki.

Z kolei nowoprzybyli osadnicy z Wilna i prowincji, w pogoni za zdrowym trybem życia, aż pieją z zachwytu na wieść, że mogą kupić (niech nawet droższe niż w sklepie, ale do tego z dostawą na próg!) świeże jaja od „szczęśliwych” kur z wolnego wybiegu. Osadnicy wierzą święcie, że są one też lepsze z racji opieki koguciej, bo mają mniej cholesterolu. „Tak, tak” – mówią babcie, już i same zaczynając wierzyć w ten mit.

Tak więc nikomu u nas kogucie arie o czwartej nad ranem nie przeszkadzają. A dla bardzo na słuch czułych są dwa wyjścia. Mechaniczne – zatyczki do uszu za kilka euro lub elektroniczne odstraszacze za kilkanaście i więcej euro.

ZAWIĄZANE PYSKI PSÓW

Aha – jeszcze o kolejnych możliwych kandydatach na ławę oskarżonych – psach i kotach.

Szczekającym psom pyska nie zawiążesz, ale próby ponoć były... Jak w swoich przygodach opisuje dzielny czeski wojak Szwejk, kiedy stacjonowali w pewnej miejscowości, to ich „dziadyga” miał ostry atak podagry, a szczekające psy do szału go doprowadzały. Wydał więc rozkaz, że nazajutrz rozstrzela każdego gospodarza, którego psi-na choć zaskomli! Była cicha noc, a nazajutrz... „Wszystko było w porządku. Zdechło tylko pięć psów, które dostały wścieklizny z tych, co to im pyski pozawiazywano...” – zameldowano pułkownikowi.

A co z kotami? E tam! Sterylizowane tylko żrą, tyją, śpią i pozwalają się zagłaskiwać na śmierć na miękkiej kanapie. A te – naturalne... zrobią raz do roku marcowy koncert hardrockowy, a potem rozpełzną się po swoich chatkach. Może tylko jakieś „pamiątki” przynosząc... ■



Włoscy sędziowie postanowili, że właściciel przydomowego kurnika nie może trzymać kogutów piejących przez 15 godzin dziennie **Fot. opr. red.**

„Moja chata z kraja”. Czy litewscy Polacy sympatyzują z Łukaszenką?

Czy faktycznie mieszkańcy Dziewieniszek lub ogólnie Polacy na Litwie popierają Aleksandra Łukaszenkę? Jak to wynika z artykułu opublikowanego w onet.pl. Rozmówcy „Kuriera Wileńskiego” sądzą, że takie poglądy istnieją, ale bardzo ważny jest kontekst.

Antoni Radczenko

„Baćki nie trzeba się bać. W telewizji o nim różne rzeczy mówią, a on po prostu nie daje robić krzywdy swojemu narodowi — uważa Anna, 60-letnia Polka mieszkająca w litewskich Dziewieniszkach” — tak się zaczyna artykuł „Polacy na Litwie mieszkają w »ślepej kiszce«. Ich słowa mogą zaskakiwać” autorstwa Marcina Terlika, który ukazał się na jednym z największych portali internetowych w Polsce — onet.pl.

ZACIEKAWIŁO MIEJSCE NA MAPIE

Artykuł jest relacją z wyjazdu dziennikarza do dziewieniskiej enklawy. W rozmowie z „Kuriere Wileńskim” autor publikacji oświadczył, że do przygranicznego terenu w rejonie sołecznickim trafił w zasadzie przypadkowo.

— Moim podstawowym celem było napisanie o Rosjanach w Dyneburgu. Patrząc na mapę dostrzegłem tę „ślepa kiszka”, o której istnieniu wcześniej nie wiedziałem. Początkowo zaciekawilo mnie jako miejsce na mapie, które z trzech stron jest okrażone przez sąsiedni kraj. Uwzględniając obecną sytuację geopolityczną jest to kraj wrogi wobec Litwy. Zacząłem szukać informacji o tym miejscu i dowiedziałem się, że większość mieszkańców tego regionu to są Polacy — tłumaczy Marcin Terlik.

„DOBRY POLACY I ŹLI BIAŁORUSINI”

W dużym skrócie obraz litewskich Polaków w rejonie sołecznickim w onetowskim artykule mocno się różni od patriotycznych laurek serwowanych przez licz-



„Takie poglądy zauważam również wśród Litwinów” — sędzi posłanka Beata Pietkiewicz Fot. Apolinary Klonowski

ne organizacje współpracujące z tzw. byłymi kresami wschodnimi. Przytaczamy kilka fragmentów: „Halina po kilku słowach przechodzi na rosyjski. Uczyła się w szkole w tym języku, jeszcze w Związku Radzieckim. Po polsku rozumie, ale z mówieniem ma problem”; „Jak ktoś jest normalny, to mu się żyje normalnie — odpowiada kobieta, gdy pytamy ją, jak to jest mieszkać na skrawku terenu otoczonym przez Białoruś. — Problem jest tylko taki, że nas nie puszczają do naszego Baćki”; „Ryba psuje się od głowy. Kłopotem są nasi politycy (...) Mówią: Polacy dobrzy, a Rosjanie i Białorusini źli. Po co tak mówić? Gdzie w tym jest 10 przykazań? Wszyscy ludzie są dobrzy. Mądrze by było żyć w przyjaźni. Nie wiem, dlaczego w Polsce ludzie milczą. Dlaczego nie wystąpią przeciw swoim politykom”, „Kwestia grobów na Białorusi wraca co i rusz w rozmow-

wach z mieszkańcami Dziewieniszek. Czuć, że to dla nich ważny temat. I często bolesny. — Chciałabym odwiedzić bliskich na cmentarzu, ale się boję. Czego? Że mnie nie wpuszczą z powrotem na Litwę. Takie to czasy”, „Polska pomaga Ukrainie? Robi to, co jej każe Ameryka. Prawdziwa pomoc to by była wtedy, gdyby Polska starała się zatrzymać wojnę, a nie wysyłała czołgi”.

REPORTAŻ A NIE BADANIA NAUKOWE

Autor tekstu, w rozmowie z naszym dziennikiem, podkreśla, że w żadnym wypadku nie pisał reportażu z tezą.

— Nie było tak, że te wypowiedzi przychylnie Łukaszence na siłę wyszukiwałem lub podkreślałem. Rozmawiałem z kilkunastoma osobami i ci ludzie mówili, jak to podałem w tekście.

11.>>

Dla Polaków z Polski, to być może nie jest do końca zrozumiałe, ale ta granica podzieliła rodziny. Na granicy z Niemcami, Czechami lub obwodem królewskim nie ma raczej takich sytuacji, że po drugiej stronie zostały rodzinne groby. Natomiast tutaj ten wątek pojawiał się nader często i to chciałem również zaakcentować w reportażu. Ten aspekt właśnie pozwala zrozumieć silną więź z drugim państwem — dzieli się swymi wrażeniami Terlik.

Pisząc tekst dziennikarz zdawał sobie sprawę, że może się komuś nie spodobać.

— Nie wiem, czy ci ludzie popierają Łukaszenkę. Powiedziałbym, że niektórzy o nim ciepło się wyrażają. Chciałbym podkreślić, że to jest reportaż. Tekst prasowy. To nie były badania socjologiczne. Nie chciałem formułować ogólnych wniosków, że mieszkańcy Dziewieniszek popierają lub nie popierają kogoś — zaznacza reportażysta.

ŚWIAT POSTSOWIECKI

Posłankę Beatę Pietkiewicz, która w 2020 r. trafiła do Sejmu z sołecznicko-wileńskiego okręgu jednomandatowego, wypowiedzi mieszkańców Dziewieniszek zbytnio nie dziwiły.

— Takie poglądy są znane. Niestety żyjemy w postsowieckim świecie i nie wszystkim z tego postsowieckiego świata udało się wyjść. Zresztą takie poglądy nie dotyczą tylko litewskich Polaków. Takie poglądy zauważam również wśród Litwinów. Bardziej to jest odczuwalne w regionach, w miejscowościach leżących dalej od wielkich miast — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” polityk.

Politolog Mariusz Antonowicz z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego uważa, że wpływ na poglądy mieszkańców ma kilka aspektów.

— Po lekturze reportażu odnotowałem kilka rzeczy. Po pierwsze część rozmówców przechodziła z polskiego na rosyjski. Jedna



„Jestem przekonany, że dla nich Ukraina jest taką samą abstrakcją, jak Gruzja, Armenia czy Bangladesz” — mówi Mariusz Antonowicz

Fot. Marian Paluszkiwicz

osoba chyba powiedziała, że jest po rosyjskiej szkole. Socjalizacja, która ukształtowała ich światopogląd, miała charakter rosyjski. Po drugie, większość rozmówców charakteryzowała swoją postawę, którą można określić przysłowiem „moja chata z kraja”. Odniosłem wrażenie, że ich sympatia wobec Białorusi wyraża się przede wszystkim w takich życiowych sprawach. Na zasadzie, żeby Łukaszenka zezwalał im na odwiedzanie cmentarzy i rodziny. Szerszy kontekst geopolityczny ich w ogóle mało interesuje. Generalnie z przytoczonych w artykule wypowiedzi czuje się pewien stan depresyjny. Starzy umierają, młodzi wyjeżdżają, pracy nie ma, brak odpowiedniej uwagi ze stron władz centralnych. Właśnie brak uwagi ze strony władz państwowych popycha ich w drugą stronę. Po trzecie, podejrzewam, że powtarzają to, co im opowiada łukaszenkowska propaganda. Nie wierzę, że mieszkańcy Dziewieniszek zasiadają wieczorem w domu i zaczynają analizować sytuację w regionie i dochodzą do wniosku, że Ameryka popycha Polskę do wojny z Rosją. Jestem przekonany, że dla nich Ukraina jest taką samą abstrakcją, jak Gruzja, Armenia czy Bangladesz — podkreśla w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mariusz Antonowicz.

HISTORIA I POLITYKA REGIONALNA

Beata Pietkiewicz sądzi, że wpływ na nastroje społeczne w regionie miała najnowsza historia.

— Z jednej strony większość litewska nie mogła nam wybaczyć prób tworzenia autonomii. Mówię „nam”, chociaż moje i młodsze pokolenia nie miały z tymi próbami nic wspólnego. Z drugiej strony miejscowi Polacy nie mogli wybaczyć władzom centralnym wprowadzenia zarządzania komisarzy. Niestety w ciągu ponad 30 lat niepodległości nie udało się zbudować wzajemnego zaufania. W tym miejscu dostrzegam winę po dwóch stronach. Władzom państwowym nie udało się do końca zintegrować litewskich Polaków z pozostałym społeczeństwem. Być może dlatego, że często te próby integracji były robione w sposób nieprzyjazny. Dobrym przykładem jest brak Ustawy o mniejszości narodowych od roku 2010, czy wprowadzenie ujednoliconego egzaminu z języka państwowego. To wszystko nie wzmacniało zaufania. Sądzę, że to wszystko można było zrobić w inny sposób. AWPL-ZChR ma na swoim koncie również rzeczy pozytywne, tym niemniej wykorzystuje te niezadowolone i brak zaufania.

13.>>

12.>>

Poza tym aspiracje do zgarnięcia głosów wszystkich mniejszości narodowych prowadzą, świadomie lub nie, do prokremłowskiej retoryki — oświadcza posłanka, która wyjście z zaistniałej sytuacji widzi w bardziej ścisłej współpracy z Polską i stworzeniu wśród litewskich Polaków takiego podejścia do spraw europejskich i globalnych, które byłoby zbieżne z postawą państwa polskiego.

WAŻNA ROLA LOKALNYCH LIDERÓW SPOŁECZNYCH

Pewne braki w polityce państwa litewskiego dostrzega też Antonowicz.

— Popieram to, co jest zapisane w projekcie Ustawy o mniejszościach narodowych przygotowanym przez Ewelinę Dobrowolską. Z projektu wynika, że to właśnie Departament Mniejszości Narodowych ma być odpowiedzialny za kształtowanie polityki względem mniejszości narodowych. Czego dotychczas nie było. Dotychczas za poszczególne kwestie dotyczące mniejszości narodowych odpowiadały różne instytucje. Za coś

był odpowiedzialny Departament, za coś Ministerstwo Oświaty lub Kultury. Bardzo często polityka jednego resortu była sprzeczna z polityką drugiego — podkreśla politolog.

Rozmówca dodaje, że polityka regionalna również musiała iść w innym kierunku.

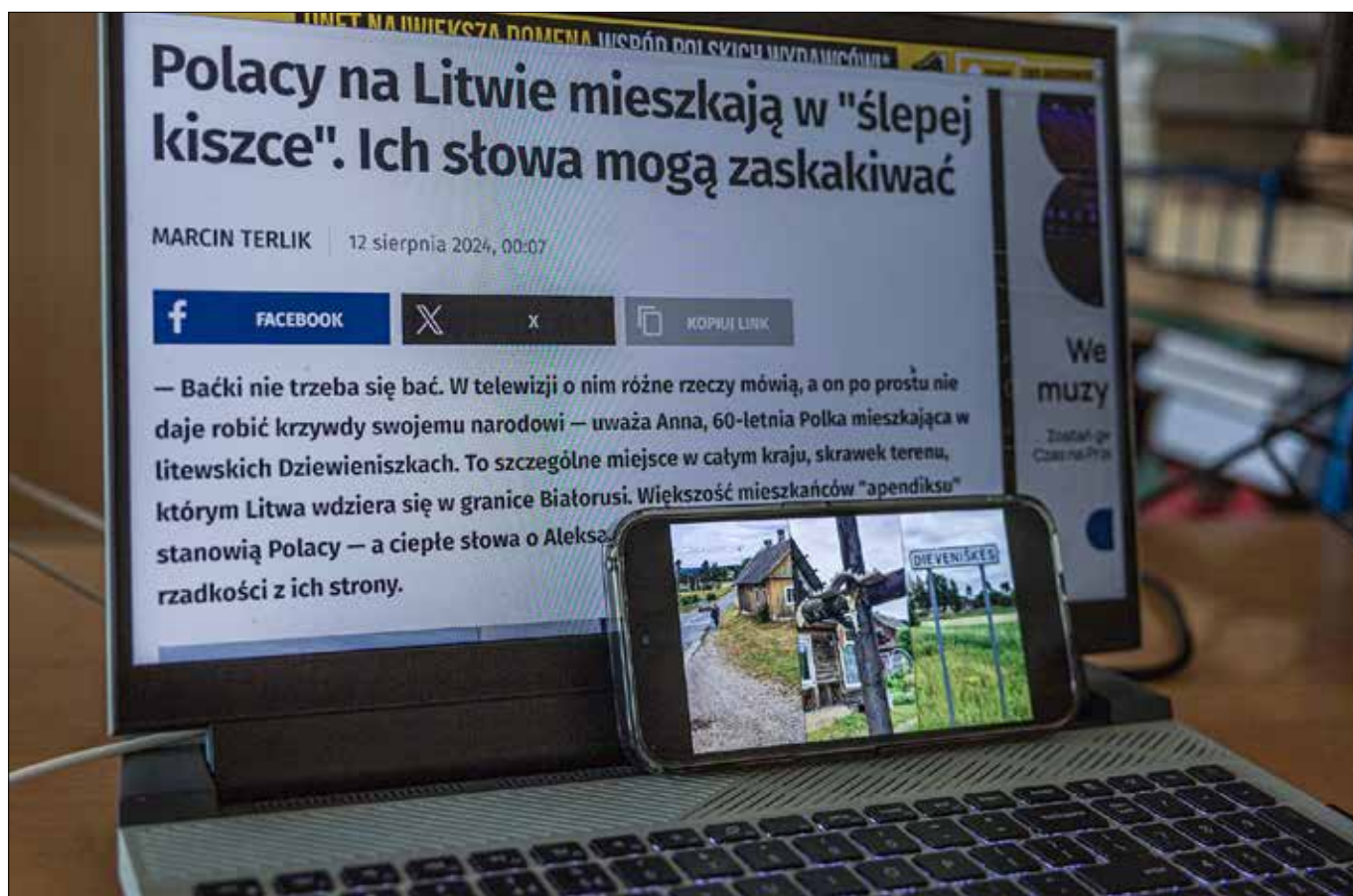
— Politykę regionalną postrzegam trochę inaczej niż większość polityków. W przypadku Wileńszczyzny, to uważam, że ten region powinien stać się integralnym podbrzuszem Wilna. Powinna być stworzona odpowiednia infrastruktura, aby ludzie z Solecznik lub Dziewieniszek mogli szybko i bezproblemowo dojeżdżać do stolicy do pracy lub na studia. Nie trzeba mieć złudzeń, że dzięki jakimś inwestycjom w Dziewieniszkach lub innej miejscowości powstanie wiele miejsc pracy. Gdyby była odpowiednia infrastruktura, to te tereny by się nie wyludniały — dzieli się swymi przemyśleniami naukowiec.

Antonowicz rozumie żal mieszkańców przygranicznych terenów, że obecnie wyjazd na Białoruś,

gdzie są ich rodziny lub groby bliskich, jest mocno utrudniony. Pomocna w rozwiązaniu tego problemu, jego zdaniem, byłaby rola lokalnych liderów społecznych:

— Właśnie posługując się logiką określenia „moja chata z kraja”, ci ludzie są przekonani, że ze względu na ich status społeczny wyjazd na Białoruś w niczym im nie zagraża. Polityką zajmują się przysłowiowi Landsbergis z Cichanouską. Oni są daleko od polityki, dlatego nikt ich bezpodstawnie nie zatrzyma i nie wsadzi do więzienia. Sądzę, że najskuteczniejszym wyjściem z sytuacji byłaby sytuacja, gdy miejscowy działacz, mer, starosta lub ksiądz powie im wprost: kochani, ja również mam rodzinę oraz groby bliskich w Białorusi, ale będę czekał, dopóki poprawi się sytuacja polityczna. To by miało sens, bo gdyby to samo powiedziała Ingrida Šimonytė, to te słowa trafiłyby w pustkę. ■

TVP
WILNO



■ Na portalu Onet pojawił się reportaż o mieszkańcach Dziewieniszek Fot. Apolinary Klonowski

„NATO nie będzie was bronić”. Nasiliła się propaganda przeciwko Litwie

Honorata Adamowicz

Arvydas Pocius zaznaczył, że na Litwie na razie nie nastąpił znaczący wzrost propagandy prowadzonej przez oba kraje, jednak tendencja jest wzrostowa, co jest bardzo niepokojące.

UWAGA NA NATO

— Z informacji uzyskanych od Departamentu Bezpieczeństwa Państwa i Ministerstwa Ochrony Kraju wynika, że chociaż nie nastąpił bardzo znaczący wzrost, ale tendencja jest wzrostowa. A to jest niepokojące. Ostatnie lata obfitują w znaczące wydarzenia na świecie, więc Litwa nie była najważniejszym państwem dla propagandystów. Więcej uwagi poświęca się NATO jako całości i krajom zachodnim — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Arvydas Pocius, przewodniczący sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, generał w stanie spoczynku, były dowódca Litewskich Sił Zbrojnych.

312 PRZYPADKÓW ATAKÓW INFORMACYJNYCH

W lipcu analitycy wojskowi zaobserwowali zwiększoną presję informacyjną skierowaną przeciwko Litwie. Wykryto 312 przypadków ataków informacyjnych, w czerwcu było o jedną trzecią mniej. Wojsko Litewskie poinformowało, że ponad 200 spraw dotyczyło sektora obronnego.

— Działania Rosji i Białorusi mają na celu dezinformację i manipulację naszymi odbiorcami. Istnieją portale internetowe, na których rozpowszechniane są wszelkiego rodzaju kłamstwa, fałszywe, sfabrykowane historie oczerniające nas i naszych sojuszników z NATO przybywających na

Według analityków wojskowych w lipcu nasiliła się rosyjska i białoruska propaganda skierowana przeciwko Litwie.

Litwę. Istnieją oczywiście cyberataki, czyli próby włamania na serwery różnych instytucji państwowych. To codzienność. Najbardziej podatnymi na dezinformację są osoby rosyjskojęzyczne, które korzystają z rosyjskich portali i oglądają rosyjską telewizję — zaznacza Arvydas Pocius.

Propagandyści prezentują NATO jako agresywny blok wojskowy, który jest nastawiony wrogo do pokoju, wrogo do Rosji. Według wojskowych, propagandyści podkreślają, że są oni pokojowo nastawieni do NATO lub swoich sąsiadów, ale wrogość i agresja są skierowane na samych propagandystów. Dlatego ćwiczenia Baltic Connection 24 (BALTCON24) na Litwie, podczas których rozmieszczono systemy obrony powietrznej Patriot, zostały przedstawione w rosyjskim i białoruskim środowisku informacyjnym jako przygotowanie do agresji.

Propagandyści regularnie podkreślają, że NATO nie będzie bronić państw bałtyckich. Mało tego,

propagandyści aktywnie informowali o wzmocnieniu potencjału wojskowego Litwy, podkreślając finansowanie obronności.

PRÓBY DEZINFORMACJI

W lipcu odnotowano znaczną presję informacyjną ze strony białoruskich propagandystów, którzy chcą przedstawić Litwę jako państwo niedemokratyczne i agresywne. Przede wszystkim planowano wykorzystać temat migrantów, czemu miała służyć prezentacja filmu, w którym przedstawiono rzekomo brutalne traktowanie cudzoziemców na Litwie, w Polsce i na Łotwie.

Rozpowszechniono także wywiad z byłą białoruską działaczką opozycji Olgą Tyszkiewicz, w którym opowiedziała ona o planach swoich byłych towarzyszy dotyczących domniemanych ataków na obiekty na Białorusi. ■

MRF MEDIJU
RÉMIMO
FONDAS



Najbardziej podatnymi na dezinformację są osoby, które korzystają z rosyjskich portali i oglądają rosyjską telewizję Fot. Freepik.com

Ruszą nowe programy w ramach walki z narkotykami, ściślejsza współpraca z barami

W celu ograniczenia używania alkoholu, tytoniu i narkotyków w kraju, w ciągu najbliższych kilku lat planowane jest wdrożenie nowych programów prewencyjnych, wzmocnienie współpracy między barami, klubami i instytucjami bezpieczeństwa.

Jak poinformowało Ministerstwo Ochrony Zdrowia (SAM), w latach 2024–2026 ma zostać podjętych szereg działań.

Oczekuje się, że przyczynią się one nie tylko do ograniczenia używania, podaży, popytu i szkód związanych z alkoholem, tytoniem i narkotykami, ale także do zapewnienia przystępnego cenowo i wysokiej jakości leczenia chorób uzależnień.

Celem jest zapewnienie, by w ośrodkach zdrowia psychicznego co roku udzielić pomocy dla co najmniej 10 tys. osób z zaburzeniami psychicznymi i behawioralnymi występującymi na skutek stosowania substancji psychoaktywnych.

Planowane jest m.in. utworzenie pięciu dodatkowych oddziałów stacjonarnej rehabilitacji psychospołecznej i programu Minnesota w regionach Litwy. Program ten ma na celu leczenie uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz hazardu.

Poprzez ograniczenie podaży alkoholu czy wyrobów tytoniowych planowane jest rozszerzenie dialogu społecznego z biznesem, aby podczas kontroli zwracać większą uwagę na obszary wysokiego i średniego ryzyka.

WEŹMIEMY PRZYKŁAD ZE SZWECJI

Jak poinformował Departament ds. Kontroli Narkotyków, Tytoniu i Alkoholu (NTAKD), „w oparciu o dobrą szwedzką praktykę”, planowane jest wdrożenie modelu zapewniającego bezpieczne życie nocne w 20 samorządach. Program ten z powodzeniem funkcjonuje w Szwecji od 1995 r.

Zakłada on ścisłą współpracę barów, klubów i innych miejsc rozrywki z organami państwowymi w celu przeciwdziałania sprzedaży wyrobów alkoholowych osobom znajdu-



„Jest to prawdopodobnie jedno z najlepszych narzędzi na Litwie, które jest naprawdę uzasadnione naukowo, i jest urzeczywistniane od 2020 roku” – powiedziała Aurelija Šiautkuliene Fot. Julius Kalinskas, ELTA

jącym się pod ich wpływem oraz małoletnim, zapewniając bezpieczny powrót do domu osobom nietrzeźwym lub niezdolnym do samodzielnego dbania o siebie.

SAM ma na celu w 2025 r. zmniejszenie spożywanego alkoholu bezwzględnego do 10,4 litra na mieszkańca kraju w wieku od 15 lat. W 2022 r. ten wskaźnik osiągał 11,2 litra.

BRAK ŚRODKÓW ZAPOBIEGAWCZYCH

Według NTAKD obecnie brakuje również środków interwencji związanych z tytoniem, e-papierosami i podgrzewanym tytoniem, dlatego zostanie wznowiony program wczesnej interwencji dla osób eksperymentujących lub nieregularnie używających substancje psychoaktywne.

Wczesna interwencja prowadzona będzie na zajęciach grupowych, podczas których kształtowane są negatywne postawy uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych.

Młodzi ludzie dołączają do programu z własnej woli, będą wysyłani na podstawie zarządzenia szkolnej komisji dobrostanu lub sądu.

Za prowadzenie wczesnej interwencji w samorządach są od-

powiedzialni pracownicy Biura Zdrowia i Służb Pedagogiczno-Psychologicznych.

ZA PRZYKŁADEM WILNA

NTAKD rozważa również przeprowadzenie w dwunastu samorządach programu profilaktycznego „Vilnius sveikiau”, który został już przetestowany przez Wileńskie Biuro Zdrowia Publicznego.

Celem programu, opracowanego przez islandzkich specjalistów, jest stworzenie odpowiedniego środowiska społecznego dla dzieci w celu zmniejszenia atrakcyjności narkotyków i alkoholu.

„Jest to prawdopodobnie jedno z najlepszych narzędzi na Litwie, które jest naprawdę uzasadnione naukowo, i jest urzeczywistniane od 2020 roku” – powiedziała agencji BNS p.o. dyrektora Wileńskiego Biura Zdrowia Publicznego Aurelija Šiautkuliene.

Te i inne środki są przewidziane w planie realizacji na lata 2024–2026 Krajowej Agencji Kontroli Narkotyków, Tytoniu i Alkoholu. Na ich urzeczywistnienie przewiduje się przeznaczyć 47,3 mln euro.

Opr. Anna Pieszko na podst. BNS

Ministerstwo oświaty obniżyło minimalną liczbę uczniów w klasach gimnazjalnych

Szkoły będą mogły tworzyć mniejszą klasę III lub IV gimnazjalną, niż dotychczas zakładano. Na wniosek Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu rząd skorygował zasady tworzenia Sieci Szkół.

Nadal aktualne pozostają wcześniej uprawomocnione wyjątki dotyczące szkół mniejszości narodowych: możliwe jest utworzenie po jednej dwunastoosobowej klasie III i IV w gimnazjum w języku mniejszości narodowych.

NIEZBĘDNE MINIMUM — 12 UCZNIÓW

Od 1 września szkoły będą mogły utworzyć klasę III gimnazjum liczącą mniej niż 21 uczniów, jeżeli w poprzednim roku szkolnym w tej szkole w klasie 8 i klasie I gimnazjum było co najmniej po 21 uczniów lub średnia liczba uczniów uczących się w klasach 8, I i II gimnazjum wynosiła co najmniej 21 uczniów.

Minimalna dozwolona liczba uczniów to 12. Zakłada się, że mniejsze klasy będą musiały być finansowane z budżetów samorządowych założycieli szkół.

MINISTER: JEDEN ROK NIE MOŻE PRZESĄDZAĆ O LOSIE GIMNAZJUM

„Myślę, że wszyscy zgadzamy się, że jakość edukacji jest bardzo ważna, ważne jest również, aby uczniowie mieli szeroki wachlarz możliwości wyboru przedmiotów, których mogą uczyć się w gimnazjum. Częściej mogą to zapewnić większe gimnazja. Widząc jednak tendencje, ilu uczniów w jakich latach uczy się w poszczególnych klasach, podjęłam decyzję, że jeden rok niedopasowania demograficznego nie może przesądzać o losie gimnazjum” — mówi Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, minister edukacji, nauki i sportu.

POROZUMIENIA O WSPÓLNYCH DZIAŁANIACH DLA SZKÓŁ

Rząd stworzył również możliwość zawierania porozumień



Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė
Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

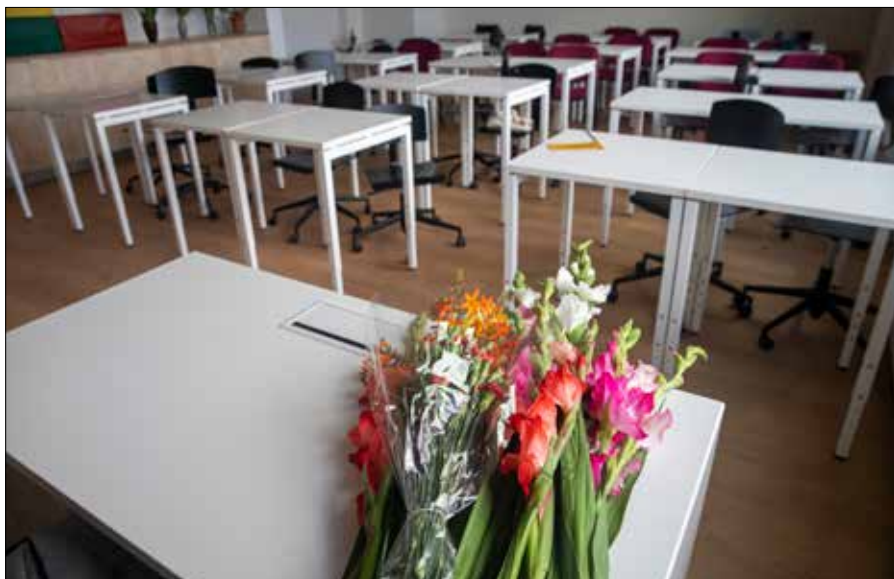
o współpracy i wspólnych działaniach nie tylko dla różnych, ale także dla szkół tego samego typu, na przykład dwóch lub więcej gimnazjów, w celu osiągnięcia określonego celu lub rozwijania działań. Szkoły będą miały możliwość efektywniejszego wykorzystania

infrastruktury szkolnej, pomocy dydaktycznych. Szkoły, które np. nie mają sali gimnastycznej, stadionu, laboratoriów do nauczania przedmiotów przyrodniczych, będą miały lepsze warunki do zaspokajania potrzeb edukacyjnych uczniów — zapewnia się w komunikacie resortu oświaty.

WYJĄTKI NADAL AKTUALNE

Dotychczasowe wyjątki prawne pozostają w mocy. Możliwe jest utworzenie tylko po jednej III i IV klasie gimnazjalnej składającej się z dwunastu uczniów w jedynym gimnazjum działającym na terenie samorządu, w jedynym gimnazjum w centrum samorządu, w gimnazjum w języku mniejszości narodowych, w gimnazjum z litewskim językiem nauczania w samorządach rejonu wileńskiego i sołecznickiego, w łączonym gimnazjum itp. ■

Opr. Anna Pieszko
na podst. smsm.lrv.lt



Zgodnie z dotychczasowymi wyjątkami, możliwe jest utworzenie tylko po jednej III i IV klasie gimnazjalnej składającej się z dwunastu uczniów w gimnazjum w języku mniejszości narodowych Fot. Marius Morkevičius, ELTA

Obowiązkowa wizyta u lekarza przed rozpoczęciem roku szkolnego

Honorata Adamowicz

— Głównym celem regularnego corocznego kontrolnego badania lekarskiego nie jest wykrywanie chorób, lecz przede wszystkim ocena stanu zdrowia dziecka. Podczas rutynowych badań dzieci nie są badane pod kątem żadnych konkretnych chorób. W większości przypadków jest to tylko formalność, która zajmuje około 15 minut — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Justė Latauskienė, lekarka rodzinna przychodni w Karolinkach.

RAZ DO ROKU

Wszystkie dzieci uczęszczające do szkół i przedszkoli muszą do 18. roku życia raz w roku przechodzić profilaktyczne badania lekarskie, których efektem jest wystawienie elektronicznego świadectwa zdrowia ucznia. Zdrowie dzieci jest sprawdzane przez lekarza rodzinnego lub pediatrę. Zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia ucznia zawiera informację o zdolności dziecka do udziału w zajęciach edukacyjnych. Dokument ten zawiera również informacje na temat środków pierwszej pomocy na wypadek, gdyby uczeń potrzebował pilnej pomocy medycznej w szkole.

SZKOŁA STAJE SIĘ SPRZYMIERZENCEM LEKARZY

— Zdarzają się jednak przypadki, w których rodzice nie dbają o dziecko i unikają lekarza, a dziecko potrzebuje pomocy medycznej. Szkoła w tym wypadku staje się sprzymierzeńcem lekarzy, zapewniając dziecku prawo do zdrowia. Właśnie takie dziecko podczas tych badań może otrzymać potrzebną pomoc medyczną. Podczas rutynowych badań najczęściej są u dzieci wykrywane takie choroby jak krótkowzroczność, różne problemy z sercem, wysokie ciśnienie krwi,

Lekarze rodzinni informują, że profilaktyczne, coroczne kontrole stanu zdrowia dzieci przed rozpoczęciem roku szkolnego są bardzo ważne, ponieważ pozwalają w porę wykryć ewentualne problemy.

wady postawy, płaskostopie — zaznacza Justė Latauskienė.

Jeśli podczas badania profilaktycznego lekarz podejrzewa, że dziecko może mieć problemy zdrowotne lub rozwojowe, to może wyznaczyć dodatkowe badania. Podczas rutynowych badań dziecka w wieku poniżej 16 lat musi towarzyszyć rodzic lub jego przedstawiciel.

BADANIE STOMATOLOGICZNE

— Oprócz badań kontrolnych przeprowadzanych przez lekarza rodzinnego wymagane jest również badanie stomatologiczne. Specjalista ten zapobiegawczo sprawdza stan zębów i szczęki i w razie potrzeby przepisuje odpowiednie leczenie. Oprócz oceny stanu zdrowia jamy ustnej dziecka dentysta przypomina również rodzicom o znaczeniu opieki stomatologicznej i o możliwości bezpłatnej ochrony zębów trzonowych dzieci w wieku od 6 do 14 lat poprzez pokrycie ich silanem (specjalna ochrona przed próchnicą). Fundusz

Wszystkie dzieci uczęszczające do szkół i przedszkoli muszą do 18. roku życia raz w roku przechodzić profilaktyczne badania lekarskie, których efektem jest wystawienie elektronicznego świadectwa zdrowia ucznia. Zdrowie dzieci jest sprawdzane przez lekarza rodzinnego lub pediatrę.

Obowiązkowych Ubezpieczeń Zdrowotnych przypomina, że dzieci na Litwie są ubezpieczone przez państwo, a zatem świadczone im usługi medyczne są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Nie ma więc potrzeby płacenia za badania profilaktyczne (w tym stomatologiczne) w placówkach medycznych, które podpisały umowy z terytorialnymi kasami chorych — podkreśla Justė Latauskienė, lekarka rodzinna przychodni w Karolinkach. ■



Wszystkie dzieci uczęszczające do szkół i przedszkoli muszą do 18. roku życia raz w roku przechodzić profilaktyczne badania lekarskie Fot. Freepik.com

Nie będzie papierowych biletów w trolejbusach i autobusach

Od 1 września w komunikacji miejskiej nie będzie papierowych biletów. Nowy system płatności będzie bardziej wygodny głównie dla pasażerów, którzy na co dzień korzystają ze smartfonów. Z takich zmian nie są zadowoleni seniorzy.

Justyna Giedrojć

Obecnie jednorazowe papierowe bilety można kupić u kierowcy płacąc gotówką. Rada stołecznego samorządu postanowiła, że od 1 września papierowe bilety zostaną wycofane ze sprzedaży, a w komunikacji miejskiej będzie obowiązywał bezdotykowy system sprzedaży biletów. Szacuje się, że co piąty pasażer będzie korzystać z bezdotykowego systemu płatności.

ZMIANY BYŁY PLANOWANE

— Od września bilet można będzie bez problemu kupić u kierowcy płacąc kartą bankową albo telefonem. Żeby zapłacić za bilet telefonem, trzeba będzie pobrać specjalną aplikację. Można też będzie nadal korzystać z biletu elektronicznego Karta Wilnianina (lit. Vilniečio kortelė). Zmiany te były planowane już od pewnego czasu i cieszymy się, że nowy system płatności zostanie niedługo uruchomiony — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Vitalija Ročė, kierowniczka działu ds. komunikacji w przedsiębiorstwie samorządowym Susisiekimo paslaugos.

NOWY SYSTEM UŁATWI PRACĘ KIEROWCY

Rozmówcy zaznaczają, że dzięki zmianom podróż komunikacją miejską stanie się bezpieczniejsza i bardziej komfortowa.

— Sprzedaż biletów utrudnia pracę kierowcy. Podliczanie gotówki i wydawanie reszty rozprasza uwagę kierowcy, który powinien koncentrować się przede wszystkim na bezpiecznym przewoźeniu pasażerów. Ponadto, gdy jeden pasażer kupuje bilet, pozostali muszą cierpliwie czekać.

Nowy system ułatwi podróżowanie komunikacją miejską także dla gości miasta. Turyści od razu po przyjeź-

dzie nie będą musieli zamartwiać się, skąd wziąć drobne na kupno biletu u kierowcy. Taki system płatności działa w wielu krajach Europy — wyjaśnia specjalistka.

TAŃSZE BILETY

Obecnie jednorazowy bilet papierowy (bez zniżki) kosztuje 1 euro. Po wdrożeniu nowego systemu bilet elektroniczny można będzie nabyć za 0,90 euro. Bilety ulgowe będą dostępne za pomocą aplikacji mobilnych m. Ticket i Trafi oraz Karty Wilnianina JUDU. Papierowe bilety nie zostaną od razu wycofane z użytku. Kompostery przez pewien czas pozostaną w trolejbusach i autobusach.

UTRUDNIENIA DLA SENIORÓW

Prezes Stowarzyszenia Osób Starszych Kęstutis Makaravičius zaznacza, że planowane zmiany najbardziej dotkną seniorów, którzy

przyjeżdżają do Wilna z innych miast i miejscowości.

„Dla większości seniorów podróż komunikacją miejską zostanie utrudniona. Wiele osób starszych woli płacić gotówką wszędzie, nie tylko w transporcie. Ludzie starsi często nawet nie noszą ze sobą kart płatniczych w obawie, że je zgubią czy gdzieś zapomną” — mówi Makaravičius.

Dodaje, że nie wszyscy seniorzy, którzy posiadają smartfony, potrafią efektywnie z nich korzystać. „Jeżeli dostali smartfona w prezencie od dzieci czy wnuków, nie znaczy, że poznali wszystkie funkcje. Ludzie starsi używają smartfona głównie do rozmów” — zaznacza prezes Stowarzyszenia Osób Starszych.

DANE STATYSTYCZNE

Statystyki wskazują, że w 2023 r. 5 proc. pasażerów stołecznej komunikacji kupiło bilet płacąc gotówką. W ub. roku z komunikacji stołecznej codziennie korzystało 193,5 tys. pasażerów. ■



Istnieją obawy, że planowane zmiany najbardziej dotkną seniorów, którzy przyjeżdżają do Wilna z innych miast i miejscowości Fot. Marius Morkevičius, ELTA

Oszuści internetowi coraz bardziej atakują – mogą pozbawić oszczędności całego życia

W roku bieżącym mieszkańcy Litwy stracili ponad 6 mln euro przez różnego rodzaju oszustwa. Rośnie liczba oszustw internetowych.

Według danych Departamentu Policji w porównaniu z 2023 r. w ciągu siedmiu miesięcy br. wszczęto o 20 proc. więcej dochodzeń w sprawie oszustw. Wyłudzone kwoty pieniędzy wynoszą od kilkuset do kilkuset tysięcy euro.

STAJĄ SIĘ CORAZ BARDZIEJ ZORGANIZOWANI

Ramūnas Matonis, rzecznik prasowy Departamentu Policji zaznacza, że oszustwo jest jednym z najczęściej spotykanych przestępstw. Zauważa, że szczególnie wzrost oszustw zarówno telefonicznych jak i internetowych odnotowano w okresie pandemii oraz po jej odwołaniu.

„Po pandemii ich liczba wzrasta z roku na rok. Niemal każdego dnia ktoś pada ofiarą oszustów. Obecnie policja owadzi ponad 2 tys. dochodzeń w sprawach związanych z różnego rodzaju oszustwami. Ostatnio odnotowuje się coraz więcej oszustw internetowych. Są szczególnie niebezpieczne, ponieważ w skrajnych wypadkach mogą pozbawić ludzi oszczędności całego życia. Przestępcy stają się coraz bardziej zorganizowani, a ich metody efektywne. W tym roku wyłudzi od mieszkańców ponad 6 mln euro. W tym samym okresie ub. roku kwota ta wynosiła 4,5 mln. euro” — mówi Ramūnas Matonis.

PODSZYWAJĄ SIĘ POD PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI

Oszuści coraz częściej podszywają się pod pracowników różnych instytucji — banków, urzędu skarbowego czy np. policji.

„Numer, z którego dzwonią, może wyświetlać się jako numer prawidłowy banku czy instytucji, dlatego człowiekowi wydaje się, że rozmawia z osobą godną zaufania. Oszuści przeważnie proszą o podanie loginu i hasła do bankowości internetowej, a pod koniec rozmowy kodu sms.



Ostatnio odnotowuje się coraz więcej oszustw internetowych, które w skrajnych wypadkach mogą pozbawić ludzi oszczędności całego życia **Fot. Freepik.com**

W taki sposób mogą wejść na cudze konto bankowe i wykonać z niego przelew. Zdarza się, że oszuści nakłaniają przez telefon do zainstalowania dodatkowej aplikacji” — wyjaśnia Matonis.

Powód prośby oszusta o podanie poufnych danych może być różny: zagrożenie utraty pieniędzy z konta, śledztwo prowadzone przez policję, atak hakerów na bank i in.

MÓWIĄ PO ROSYJSKU

„Ostatnio oszuści często przedstawiają się jako konsultanci czy pracownicy Google'a czy innej znanej firmy. Mówią głównie po rosyjsku, ale często też po litewsku. Proponują połączenie z bankiem lub policją. Należy pamiętać, że takiego rodzaju połączenie nie jest możliwe. W trakcie rozmowy proszą o podanie danych bankowości internetowej” — informuje przedstawiciel Departamentu Policji.

NOWE SPOSOBY WYŁUDZANIA

Oszuści internetowi cały czas prześcigają się w tworzeniu nowych

sposobów wyłudzenia danych osobowych czy pieniędzy.

„Przesyłają różne linki pod pretekstem np. zakupu z wielką zniżką zamieszczonego w ogłoszeniu towaru. Najlepiej nie otwierać linków od nieznajomych osób i co ważniejsze — nigdy nie podawać swoich danych do bankowości internetowej oraz informacji z kart bankowych. W ten sposób można stracić wszystkie pieniądze z konta” — mówi Ramūnas Matonis.

FAŁSZYWE INWESTYCJE

Departament Policji ostrzega, że nowa metoda oszustwa polega na podszywaniu się pod maklerów czy brokerów giełdowych. Oszuści proponują nowe możliwości inwestowania, które wcześniej, rzekomo, nie były dostępne dla każdego. Z takimi propozycjami oszuści dzwonią głównie przez aplikację Viber i rozmawiają po rosyjsku. Należy pamiętać, że policja, banki czy instytucje kredytowe nigdy nie proszą o podanie danych bankowych czy kodów PIN. ■

Opr. J.G.

Wojna o... kebab!

Aleksander Borowik

Nad Litwę nadciąga ostry zapach pieczonego mięsawa... To „echa wojny turecko-niemieckiej”. Do konfliktu wytoczono ciężkie keba-grille w całej Unii Europejskiej!

Działania Turcji mające na celu ochronę mięsa w... kebabie wywołały oburzenie w Niemczech. Bruksela rozpoczęła więc postępowanie kontrolne. Będą wprowadzone rygorystyczne przepisy?

„GWARANTOWANY SPECJAŁ”

Otóż Międzynarodowe Zrzeszenie Producentów Kebabu złożyło wnioski do UE o wpisanie kebabów na unijną listę „gwarantowanych tradycyjnych specjałów”. Wówczas kebab w unii musiałyby być wytwarzane zgodnie z jednolitymi zasadami.

Okoniem stanęła niemiecka gastronomia i producenci mięsa. Jeśli wnioski zostałyby przyjęte, wówczas użycie w kebabie mięsa cielęcego, indyczego lub młodej wołowiny stanie się nielegalne.

O CO CHODZI?

Zgodnie z wnioskiem z Turcji, kebab powinien składać się m. in. z mięsa pochodzącego od (co najmniej!) szesnastoletniego bydła, udźców lub mięsa z grzbietu od (co najmniej!) sześciomiesięcznych owiec. Jedyłą alternatywą byłby zatem kebab z mięsa kurczaka, który musiałby być przygotowany z jego piersi albo ud. Dokładnie określone byłyby także na przykład składniki używane do marynaty oraz grubość plasterów mięsa, jak i czas jego marynowania.

„ZDRAJCA” CEM ÖZDEMİR

Komisja Europejska obecnie analizuje odwołania z Niemiec. Może zarządzić konsultacje, by rozwiązać spór polubownie. Jeśli do tego nie dojdzie — sprawą zajmą się przedstawiciele unijnych państw, gdzie o wszystkim zadecyduje większość.



W całej Europie produkowano ostatnio około 400 ton kebabu dziennie (!), a liczba osób zatrudnionych w branży wynosiła około 60 tysięcy Fot. Freepik.com

Co ciekawe, do prominentnych niemieckich przeciwników tureckiego wniosku należy... „zdrajca” — zdaniem Turków, minister rolnictwa Niemiec Cem Özdemir. „Kebab należy do Niemiec. Jak jest przygotowywany i jedzony, każdy powinien móc decydować sam. Nie potrzebujemy żadnych wytycznych z Ankary!” — oburza się polityk od Zielonych.

SYMBOL TURECKIEJ INTEGRACJI

Kebab stał się kulturowym symbolem tureckiej imigracji do Niemiec. Szczególnie wersja, w której serwowany jest w chlebie z sałatą, cebulą, plasterkami pomidora i sosem.

Kebab został po raz pierwszy zaprezentowany w Berlinie w 1972 r. przez tureckiego pracownika Kadira Nurmana. Od tego czasu nazwa i proces produkcji pozostały niezmiennymi i rozprzestrzeniły się w Niemczech oraz w innych krajach europejskich.

W całej Europie produkowano ostatnio około 400 ton kebabu dziennie (!), a liczba osób zatrudnionych w branży wynosiła około 60 tys. Sektor produkcji kebaba generuje roczną sprzedaż na poziomie około 2,4 mld euro w Niemczech i około 3,5 mld euro w całej Europie.

DOMOWE ZAMIENNIKI

U nas do kupienia są grillo-kebabsy elektryczno-gazowe w cenie od 94 do... 1 050 euro.

Różnią się nie tylko ceną i pojemnością, ale i... swym kształtem. Pierwszy wygląda jak gofrownico-wafelnica z rożnami jak na szaszłyki; za to ten drugi „wyposażony” jest po królewsku — w pięknie pionowy „komin” jak z tradycyjnego tureckiego skórzanego namiotu koczowniczego — szutry. W tym momencie pojawia się pokusa rozkręcenia własnego biznesu — jeżeli nie w nadmorskiej Połudzie, to przynajmniej na rogatkach własnej wioski. Rozbijaj swój „wigwam” i atrakcja kulinarna zagwarantowana!

„A ja zadziwię kebabem z indyka!” — powie niejeden samozwańczy „turek”. E — z tym ostrożnie! Jeszcze raz przeczytaj to, co powyżej. Wkrótce może być unijnie „utwardzony” tradycyjny kebab, w którym zabroni się też szlachtowanie na cienkie paski tego ptaka w UE...

Ale nie cieszcie się tak za bardzo „kalakutasy”. Na stołach litewskich drugiego dnia Bożego Narodzenia coraz więcej szykuje się wam miejsca! Pójdą i z kebabem. ■

„Kresowy Płomień” w Mrągowie! Niezapomniana przygoda zespołu z Zujun

W dniach 7–11 sierpnia zespół wokalny „Kresowy Płomień” z Zujun był na warsztatach muzyczno-artystycznych z Cezarym Nowakowskim w Polsce, w Kiersztanowie obok Mrągowa, gdzie czekało na nich mnóstwo niespodzianek, przeżyć i atrakcji!

Uczestnicy w ramach wyjazdu wzięli udział przede wszystkim w warsztatach z emisji głosu, właściwego oddechu, zachowania się na scenie. Podczas warsztatów miały również miejsce dwa występy zespołu — pozostaną one na długo w sercach uczestników!

NA JEDNEJ SCENIE Z POLSKIMI GWIAZDAMI

W sobotę wieczorem zespółacy mieli ogromny zaszczyt i radość stanąć na jednej scenie z największymi gwiazdami polskiej sceny muzycznej — SANAH oraz HLA 4 Transplant — i zaśpiewać wraz ze Scholą Vocale, prowadzoną przez Cezarego Nowakowskiego, refren finałowego utworu „Zostaw serce na ziemi” zespołu HLA 4 Transplant w ramach Festiwalu „12 Godzin — Serce Mazur”. Dochód z organizacji tego wydarzenia tradycyjnie przeznaczony jest na zakup nowoczesnej aparatury służącej do transportu wciąż bijącego serca.

„SPOTKANIE Z WILNEM”

W niedzielę zespół wystąpił na scenie na Skwerze Jana Pawła II z programem artystycznym „Spotkanie z Wilnem”. Przy akompaniamentie pianisty, dyrygenta, wieloletniego nauczyciela w państwowych szkołach muzycznych w Mrągowie, Kętrzynie, Art Music Center w Kiersztanowie Cezarego Nowakowskiego została przedstawiona „Historia pewnej znajomości” przeplatana utworami wileńskimi, polskimi utworami rozrywkowymi i ludowymi.

W wydarzeniu udział wzięli: burmistrz Mrągowa Jakub Dorczyński, dyrektor Mrągowskiego Centrum Kultury Lech Gołębicki, prezes Zarządu Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej / Mrągowo Barbara Morawska.



Podczas warsztatów miały również miejsce dwa występy zespołu — pozostaną one na długo w sercach uczestników

W chwilach wolnych od pracy zespółacy odwiedzili Świętą Lipkę, wysłuchali koncertu organowego, zwiedzili Reszel, popływali statkiem „na spokojno” oraz w zawrotnym tempie motorówką!

Za wsparcie finansowe wyjazdu uczestnicy składają serdeczne podziękowania Centrum Kultury w Rudominie oraz Związkowi Polaków na Litwie!

Inf. i fot. Zespół „Kresowy Płomień”



Zespół wystąpił z programem artystycznym „Spotkanie z Wilnem”

Trzęsacz: dlaczego Bałtyk w tej rybackiej wiosce jest gniewny?

Leszek Wątróbski

Trzęsacz (do roku 1945 niemiecki Hoff) to mała rybacka wioska nad Bałtykiem, licząca dziś ok. 110 mieszkańców, w województwie zachodniopomorskim, którą przecina południk 15 długości geograficznej wschodniej. Nie on jednak przyciąga tam turystów.

Osobliwością tej nadmorskiej wioski są ruiny XV-wiecznego kościoła zbudowanego nad stromym klifem.

STARA LEGENDA I ŚWIĄTYNIA

Z ruinami kościoła związana jest stara legenda. Otóż pewnego dnia rybacy złowili w sieci Zielenicę, córkę Bałtyku. Mimo błagań nie oddali jej ojcu, tylko przywlekli do świątyni. Ponieważ była poganką, została ochrzczona. Wkrótce zmarła jednak w niewoli i została pochowana na przykościelnym cmentarzu. Odtąd gniewny Bałtyk wciąż upomina się o swoją córkę, mszcząc się nęka klifowy brzeg. Nie przestanie, dopóki nie odzyska jej szczątków, a kościół nie zatoni w morskiej otchłani. To jedna z legend dotycząca tragicznych losów niszczonego kościoła.

Dzieje Trzęsacza i jego świątyni z okresu średniowiecza są mało znane. Zachowało się niewiele materiałów źródłowych i bibliograficznych. Murowany kościół gotycki zbudowano w XV w. na miejscu wcześniejszego drewnianego, który prawdopodobnie wzniesiono w I poł. XII w.

Wzniesiono go początkowo w stylu romańskim, a w późniejszym okresie został on urozmaicony elementami gotyckimi — w okresie, kiedy te ziemie były własnością rodu Flemingów. Pięknie utrzymana i bogata świątynia została w okresie wojny siedmioletniej złupiona i zdemolowana przez Rosjan i naturę. Przez lata morski żywioł podmywał brzeg powodując obsuwanie się kolejnych ścian świątyni. Ostatnie nabożeństwo odprawiono tam 2 sierpnia 1874 r., a dwa lata później runął do morza pierwszy fragment kościoła, a ostatni morze pochłonęło w roku 1994 r.



■ Ruiny kościoła w Trzęsaczu Fot. Leszek Wątróbski

MORZE ZABIERA MURY

Prawdziwa katastrofa miała miejsce w roku 1901. Do morza runęła cała północna ściana. W 1917 r. fale zabrały absydę i odtąd, co kilkanaście lat, morze zabierało kolejny fragment murów. Dziś na urwisku pozostała już tylko południowa ściana. Według kroniki pastora Gardesa z roku 1765 stary kościół w Trzęsaczu był trzecim chrześcijańskim kościołem na Pomorzu.

Wymiary świątyni oraz detale architektoniczne czyniły z niej jedną z najokazalszych budowli wśród wiejskich kościołów Pomorza Zachodniego. Należący początkowo do katolików kościół po reformacji stał się świątynią ewangelicką. W ciągu kolejnych wieków kościół był remontowany i przebudowywany. W 1658 r. świątynię odremontowano oraz wyposażono w renesansowe i barokowe ławy, stalle, ambonę, chrzcielnicę i ołtarz. Na terenie przykościelnym znajdował się cmentarz, który morze zaczęło odsłaniać w II poł. XVIII w.

Po raz pierwszy próbowano zatrzymać zjawisko erozji w roku 1750, kiedy to odległość do klifu wynosiła 58 m. Użyto w tym celu mat z faszyny i pali ochronnych. Mimo że w roku 1868 odległość do klifu wynosiła 1 m,

w kościele nadal odbywały się nabożeństwa. Po zamknięciu kościoła jego wyposażenie przewieziono do katedry w Kamieniu Pomorskim. Część zabytkowego tryptyku trafiła natomiast do kościoła w Rewalu, pozostałe obiekty — do muzeum w Szczecinie i Berlinie.

W kościele znajdowały się: gotycki tryptyk — zdjęty w roku 1758 (obecnie jego część znajduje się w kościele parafialnym w Rewalu); barokowy ołtarz z 1673 r. — początkowo przeniesiony do Kościoła Najświętszej Marii Panny w Kamieniu Pomorskim, od roku 2003 znajduje się w odbudowanym kościele neogotyckim w Trzęsaczu; renesansowe stalle z roku 1583 — również znajdują się w kamieńskiej katedrze; kazalnica z 1646; dzwon z 1679 o wadze 419 kg z napisem: „Spiesz wszystko do Świętego Domu Bożego, jak tylko usłyszycie mnie z wieży” — przeniesiony do nowego kościoła w Trzęsaczu i dzwon z roku 1707 — zaginiony po II wojnie światowej.

NA NAJWYŻSZYM WZGÓRZU

Ten murowany kościół wzniesiono na najwyższym w okolicy wzgórzu w odległości ok. 1 800 m od morskiego brzegu.

22.>>

Przez stulecia Bałtyk przybliżał się do świątyni. W roku 1750 urwisko oddalone było o 50 m, a w 1850 już tylko 5 m. Obecnie odległość ta zmniejszyła się o kolejne metry. Jest bardzo mało prawdopodobne, aby coś z pierwszego kościoła zachowało się do dzisiaj. Przyjmuje się, że kościół był z biegiem stuleci powiększany. Wskazują na to różnych kształtów i wielkości cegły, jak również różne style budowlane. Prezbiterium było gotyckie, pozostała przestrzeń romańska.

Aby zapobiec dalszemu zsuwaniu się ruin kościoła do morza, ułożono u podstawy klifu opaskę, która miała przeciwdziałać niszczeniu klifu. Rok później, w 2002, wykonano nowy fundament pod ruiny kościoła. Podstawę klifu natomiast i zbocze zabezpieczono 80-metrową opaską brzegową w postaci koszy siatkowych wypełnionych materiałem kamiennym, na których znalazły się materace z siatki wypełnione materiałem umożliwiającym zazielenienie się tego obszaru. Dzisiaj w miejscu, w którym stał kościół, zachowała się jedynie część południowej ściany o długości 12 m i wysokości 6 m. Ruiny kościoła w Trzęsaczu to jedyna tego typu atrakcja w Europie.

UNIKATOWE DRZEWA I SZLAKI TURYSTYCZNE

W pobliżu ruin kościoła znajduje się zespół pałacowo-parkowy z XVIII w. (obecnie w prywatnych rękach). Pałac otoczony jest starym parkiem, w którym rosną unikatowe drzewa, przede wszystkim stare graby. To największe skupisko starych grabów w Polsce. Przy ul. Pałacowej rosną 4 lipy drobnolistne uznane za pomniki przyrody w 2003 r.

Przez Trzęsacz przebiega linia Gryfickiej Kolei Wąskotorowej: Gryfice — Pogorzelica zbudowana w roku 1896 łącząca wówczas Gryfice z Niechorzem. Przez Trzęsacz przebiegają też dwa szlaki turystyczne: szlak Pobrzeża Rewalskiego i szlak nadmorski im. Czesława Piskorskiego, gdzie znajduje się „startowisko” parolotniowe idealne do lotów żaglowych. ■



■ Molo i ruiny kościoła w Trzęsaczu Fot. Leszek Wątróbski, opr. red.



■ Neptun wita turystów Fot. Leszek Wątróbski



■ Turyści latem na plaży w Trzęsaczu Fot. Leszek Wątróbski, opr. red.



Czas wakacji, wspaniały czas, magiczny, powoli się kończy. Nadciąga inny, równie piękny i ciekawy, tylko wymagający więcej Waszego zaangażowania i wysiłku. To czas szkoły i nauki. Bez pośpiechu, ale trzeba już rozejrzeć się za plecakiem, książką, piórem. Aby w miarę dobrze wypaść w szkole na początku roku, proponuję zabawę, która pozwoli na ożywienie Waszych szarych komórek i uaktywnienie pamięci, która zapisała wiadomości zdobyte w szkole podczas ubiegłego roku szkolnego. To świetna forma połączenia rozrywki z powtórką! A poza tym – sporo innych ciekawostek.



WYRAZOWY TASIEMIEC

Prowadzący głośno wypowiada literę „A” i zaczyna po cichutku mówić cały alfabet. Kiedy jeden z uczestników powie „stop”, prowadzący zdradza, na jakiej literze alfabetu się zatrzymał. Teraz ten uczestnik musi ułożyć jak najdłuższe zdanie, w którym każdy wyraz będzie się zaczynał właśnie tą literą.

Na przykład na literę „H” – Henio hałasował honorowo huśtając heblowaną huśtawką.

Warto zapisywać te wyrazowe tasiemce! Jak nic przydadzą do powtórki z ortografii.

Wesołej zabawy!

Połamańce językowe

Przy karczynie sterczy warsztat szlifierczy.

Cienkie talie dali jak kielichy konwalii.

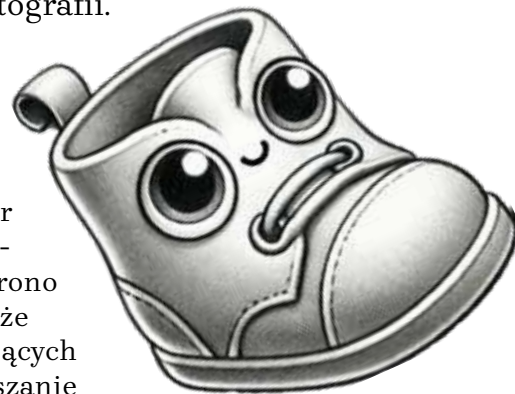
Taka kolasa dla golasa to jak melasa dla grubasa.

Drgawki kawki wśród trawki – sprawką czkawki te drgawki

Pojedziemy na Pomorze, może ono nam pomoże, jak Pomorze nie pomoże to pomoże może morze Krym.

Ciekawostka WIDZĄCE BUTY

Czeski emeryt Antonin Kaszpar wynalazł coś, nad czym bezskutecznie głowiło się wcześniej grono naukowców. Wpadł na pomysł, że do zrobienia butów umożliwiających niewidomym bezpieczne poruszanie się, należy wykorzystać sensory. Sensor to urządzenie wyczułone na dotyk. Dzięki niemu można np. bezpiecznie zaparkować samochód. Widzący but, napotykając przeszkodę, zaczyna delikatnie wibrować i jego właściciel może bezpiecznie ją ominąć. Taka wygoda, a do zasilania urządzenia potrzebna jedynie bateria „paluszek”!



Czy wiecie, że...

KOBIETY ZNAJĄ WIĘCEJ SŁÓW NIŻ MĘŻCZYŹNI?

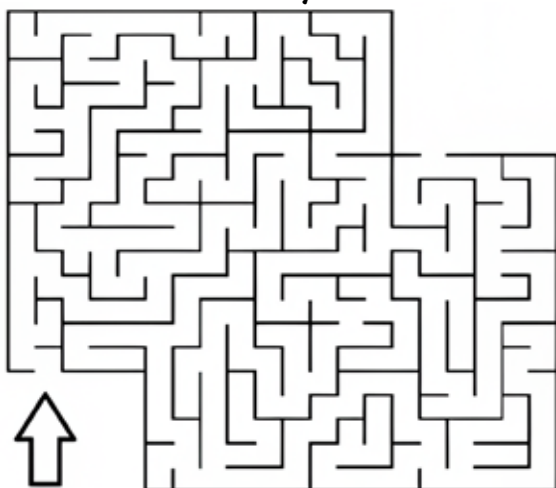
Kobiety mówią znacznie częściej i więcej niż mężczyźni. Dlaczego? Nie ma prostszej odpowiedzi – znają więcej słów! Tak, tak, proszę Panów, i wcale nie wymyśliłam sobie tego, tylko tak mówią naukowcy – ludzie, którzy zajmują się badaniami na ten temat. Kobiety mówią częściej i więcej nie dlatego, że „lubią plotkować o byle czym”, ale dlatego, że posługują się 23 tysiącami wyrazów, a panowie jedynie połową tego zestawu. Niemiecka



psycholog Constanze Fasih odkryła również, że pod tym względem płęć piękna jest szczególnie sprawna wieczorami. O tej porze dnia lewa półkula męskiego rozumu, odpowiadająca za słuchanie i mowę, jest wyjątkowo zmęczona. Dlatego wieczorne kłótnie par z reguły kończą się zwycięstwem kobiet.

A tak na marginesie – kłócić się w ogóle nie warto! Szkoła czasu, pięknego czasu.

Labirynt



NURKUJĄCE RODZYNKI

Nasypcie do szklanki rodzynek i zalejcie je wodą gazowaną. Rodzynki będą wypływać na powierzchnię, a potem opadać na dno i znów się unosić... Rodzynki w wodzie gazowanej pokrywają się bąbelkami powietrza, które unoszą je na powierzchnię wody. Tam bąbelki pękają i rodzynki opadają na dno. Na dnie szklanki owoce znów pokrywają się bąbelkami powietrza i wszystko zaczyna się od nowa.

Pirat – postrach mórz

Na piratów skarżyli się już ponad 3300 lat temu Egipcjanie, którzy w liście do faraona, wyrytym na tabliczce, prosili o interwencję.

Morze Śródziemne było rajem dla piratów – kwitł handel morski, statki przewoziły mnóstwo towarów. Piraci nie tylko kradli dobra, ale też uprowadzali ludzi, których sprzedawali potem jako niewolników. Jeżeli zdarzyło się, że uwięzili kogoś, kto miał dużo pieniędzy, uwalniali go w zamian za odpowiedni okup.

Piraci mieli lekkie i szybkie statki, dzięki nim poruszali się swobodnie po morzu.

To właśnie przez piratów 2000 lat temu Rzymianom zadrżał głód w oczy. Wyżywienie ludności Cesarstwa Rzymskiego było uzależnione od dostaw z Afryki i Azji Mniejszej. Ponieważ, większość statków z jedzeniem wpadała w ręce piratów, Rzymianie postanowili przeprowadzić polowanie na rabusiów. Doszło nawet do bitwy morskiej między piratami a rzymską flotą. Zniszczonych zostało wtedy ponad 200 statków pirackich. Na lądzie w walkach zginęło około 20 tys. piratów, a 20 tys. uwięziono, część wysłano do ciężkiej niewolniczej pracy w głębi lądu.

Najbardziej znanym piratem Morza Śródziemnego był muzułmanin Chaireddin, z powodu czerwonej brody nazywany Barbarossa. Kiedy był młody, został z bratem pojmany przez chrześcijan i uwięziony w galerze (statek, który poruszał się dzięki pracy przykutych do wiosel niewolników). Kiedy Barbarossa odzyskał wolność, postanowił poświęcić swoje życie walce z chrześcijanami.

Nie wszyscy piraci byli jednak tak mocno groźni i bezczelni. Zdarzało się, że i między nimi byli ludzie sprawiedliwi i uczciwi. Jeżeli więc będziecie bawili się w piratów, to tylko tych uczciwych. Zgoda?



Kluski kładzione ze skwarkami

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Robi się te kluski bardzo szybko, nie potrzeba wiele składników, zawsze mamy je w domu, więc jak nie mamy wiele czasu, to zawsze możemy szybko przygotować taki obiad.

Składniki:

• 2 szklanki mąki pszennej • 1 łyżeczka mąki ziemniaczanej • 1 jajko • około 2 szklanki wody • sól

Okrasa:

• 300 g świeżego boczku • 1 cebula

Wykonanie:

Boczek świeży (może być też wędzony czy nawet słonina) pokroić w kostkę i na małym grzaniu usmażyć, aby się wytopił i ładnie zrumienił. Dodać pokrojoną cebulę i wszystko przesmażyć, aż cebula zrobi się złota.

Do miseczki wbijamy jajko, dodajemy szczyptę soli, mieszamy, dodajemy mąkę i szklankę wody. Całe ciasto wyrabiamy łyżką, wbijając w nie jak najwięcej powietrza, po trochu dolewamy pozostałą wodę, cały czas mieszamy, aż będą

Dziś przepis na bardzo szybki obiad — kluski kładzione, polane zrumienionymi skwarkami i cebulą. Danie proste i smaczne.



■ Fot. autorka

bąble na wierzchu ciasta, wody dajemy do odpowiedniej gęstości ciasta. W dużym garnku zagotować wodę, osolic ją. Gdy woda zacznie wrzeć, maczamy łyżkę we wrzątku, nabieramy ciasta tak jedną trzecią łyżki i wrzucamy na wrzątek,

za każdym razem maczamy łyżkę we wrzątku. Gdy wszystkie kluski wypłyną do wierzchu, zmniejszamy grzanie i wolno gotujemy 4-5 minut. Gotowe kluski odcedzamy z wody, układamy na talerz i polewamy skwarkami z cebulą. ■

Prosta i smaczna zalewajka

Zalewajka to bardzo prosta, smaczna zupa, gotowana w Polsce od zawsze, szczególnie na wsi. Nazwę swą zawdzięcza zalewaniu ugotowanych ziemniaków żurem, najlepiej ukiszonym sobie. Zalewajka w różnych regionach jest gotowana inaczej, zawiera suszonego grzybka, jest nie zabieleną śmietaną, bez wędzonki, ale wszędzie są ziemniaki zalane żurem. Wersja mojej zalewajki jest bardzo szybka, ze śmietaną i kielbasą.

Składniki:

• 800 g ziemniaków • 1 marchewka • 1 cebula • 1 pietruszka • 2 kielbasy dobrej jakości • 500 ml zakwasu na żurek • 2 ziela angielskie • 1 liść laurowy



■ Fot. autorka

• 100 ml śmietany 18% • smalec • majeranek • sól • pieprz

Wykonanie:

Ziemniaki obrać, umyć i pokroić w kostkę. Marchewkę i pie-

truszkę obrać, umyć i pokroić, włożyć do garnka razem z ziemniakami, zalać wodą, osolic do smaku i ugotować do miękkości ziemniaków. Kielbasę pokroić na plasterki, a cebulę obrać i pokroić w kostkę. Można też dodać trochę boczku. Na patelni rozgrzać tłuszcz dodać cebulę, lekko obrumienić i dodać pokrojoną kielbasę, obsmażyć z każdej strony i przelożyć do zupy. Gdy ziemniaki są miękkie, zalewamy je żurkiem, dodajemy ziele angielskie, liść laurowy, pieprz do smaku i majeranek, ja lubię dużo, daję całą łyżkę. Zalewajkę na końcu zaprawić śmietaną, można dodać natkę zielonej pietruszki. ■

Krzyżówka

Japoński mistrz katany	Biblijna matka Izaaka	Chwianie się łódki	Budynek targowy	Bawelna lub aksamit Forma turystyki samochodowej	Medalowy stop	Budulec naszych gości												
10				Biskupia lub rzymska														
Święto żyd. ... Gandhi																		
Sporne wyspy w Azji																		
Na wiosenny kopot	Rzadkie imię żeńskie	Cześć, uwiełbienie	Nabycie zastawu															
Dawny sklep z mięsem	6																	
Zbudował Labirynt	Położona na garku	Konny z łańcuchem i błady																
15																		
... Carlo, w Monaco																		
Poddawane analizie																		
Maciej, grał w NBA	17																	
Stolica Omanu (Azja)																		
Czyn Judasza, Dalili, Quislinga																		
13																		
Grabież mienia																		
Stolica na Jawie																		
Słowo honoru																		
Atrybut tresera lwów																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 13-14 SIERPNI

Poziomo: SETBOL - HOSSA - GRAMOFON - LUZAK - FAROS - ZADYMA - DAMULKA - SZPILA - AREAŁ - NACJA - BERBEĆ - LITWOS - WALTZ - KWARTAŁ - SIANKO - AMANT - ZANIK - SILESIA - MAMA - TASAK - POLKA - PLAKAT - BIEŻNIK - SWARY - RABATA - MSZA - AMEN - ZENIT - NACISK - TAFT - AKTA

Pionowo: ŻEGLARZ - BIKINI - OBWIEŚ - TRUD - PŁETWA - LILIA - BAZYLI - RWANIE - KERMIT - OMAM - ŁĘBORK - STAŻYSTA - BLOKADA - ESTONIA - ASPIRANT - HOFFMAN - WŁAZ - ALKA - MONA - URAZA - MAMKA - BACA - RYLEC - LIANA - KRAMIK - OSLO - KAJET - NIMFA - TEST - SKAŁA - ZETKA - TKANKA

Hasło: Ćwicz i relaksuj się

Uśmiechnij się!

Po powrocie z olimpiady trener ekipy pływackiej mówi na konferencji prasowej:

- Odnieśliśmy zarazem sukces i porażkę.

- Jak to możliwe?

- Porażkę dlatego, że nie zdobyliśmy żadnego medalu, natomiast za sukces należy uznać fakt, iż żaden z pływaków nie utonął!

Pijany facet oprowadza znajomych po swoim nowym mieszkaniu. W sypialni pokazuje im wielki gong. Zdziwieni pytają, co to takiego. Facet odpowiada: „To mówiący zegar!” i uderza w gong z całej siły. Po chwili zza ściany słychać głos: „Cholera jasna, jest czwarta rano!”

Rozmawia dwóch kolegów:

- To niesamowite, jak teraz sanatoria są skuteczne. Moja żona jest tam dopiero tydzień, a ja już się świetnie czuję!

Rano w biurze kolega pyta: „Skąd masz takie limo pod okiem?”. Drugi odpowiada: „Wczoraj wieczorem, podczas modlitwy przy stole, kiedy mówiliśmy »zbaw nas ode złego, przypadkiem spojrzałem na teściową”.

Trzech ludzi siedzi w sowieckim więzieniu. Pierwszy mówi: „Tu jestem, bo byłem pięć minut spóźniony do pracy — oskarżyli mnie o sabotaż”. Drugi mówi: „Ja przyszedłem pięć minut wcześniej — oskarżyli mnie o szpiegostwo”.

Trzeci mówi: „Przyszedłem dokładnie na czas — oskarżyli mnie o posiadanie zegarka z Zachodu”.

Urzędnik sowieckiej Litwy chwali się koledze z Moskwy: „My na Litwie mamy całkowicie wolne wybory. Każdy może głosować na kogo chce! A my już sobie policzymy, jak trzeba”.

Wejście Ukraińców do Kurska było dramatyczne. Ludzie zaczęli informować gubernatora: nie ma wody, prądu, nie jeździ, ulice nieprzejezdne, nie działa kanalizacja. A co najgorsze, Ukraińcy jeszcze nawet do Kurska nie dotarli!

Karmienie piersią: najważniejsze to się nie poddawać

Karmienie piersią jest naturalnym przedłużeniem ciąży, sztuką, której może się nauczyć wiele kobiet. Trudności wynikają najczęściej z niewłaściwych technik karmienia, braku wiedzy lub pewnych wyzwań fizjologicznych. Jednak z pomocą kompetentnych specjalistów wszystko to można rozwiązać.

TWÓRZMY
zdrowotnie korzystne
NAWYKI!

Eglė Gurčinė, konsultantka laktacyjna uznana przez Międzynarodową Radę Certyfikowanych Konsultantów Laktacyjnych (IBCLC), opowiada o korzyściach, wyzwaniach i postępowaniu w laktacji.

Dr Audronė Mulevičienė, pediatra i konsultantka IBCLC, mówi o prawidłowym przystawianiu i odstawianiu dziecka od piersi.

MLEKO MATKI MA WSZECHSTRONNE KORZYŚCI

Według E. Gurčinė mleko matki jest najbardziej optymalnym pokarmem dla rozwijającego się dziecka do 6. miesiąca życia, zaspokajającym wszystkie niezbędne składniki odżywcze i zapotrzebowanie na wodę: „Jest bogate w przeciwciała, komórki odpornościowe i inne substancje ochronne, które chronią i wzmacniają odporność dziecka, pomagają zwalczać choroby i infekcje, przyczyniają się do rozwoju jamy ustnej oraz ochronny pojawiających się zębów przed próchnicą. Mleko matki jest również bogate w probiotyki, hormony i enzymy, które również mają pozytywny wpływ na rozwijające się dziecko”.

Według badań, kobiety karmiące piersią mają niższe ryzyko zachorowania na raka piersi, cukrzycę typu 2 czy choroby układu krążenia, a ich organizm szybciej regeneruje się po porodzie.



Zaleca się karmienie dziecka wyłącznie mlekiem matki do 6. miesiąca życia, a następnie rozpoczęcie karmienia uzupełniającego, aby kontynuować karmienie piersią do 2 lat lub dłużej **Fot. pexels.com**

„Karmienie piersią uspokaja i relaksuje zarówno matkę, jak i dziecko oraz zmniejsza ryzyko depresji poporodowej” — wyjaśnia Gurčinė.

BÓL SUTKÓW JEST NAJCZĘSTSZYM WYZWANIEM

Głównym wyzwaniem stojącym przed matkami karmiącymi piersią jest uszkodzenie sutków. Problem ten zwykle pojawia się, gdy siara (czyli pierwotne mleko, lit. priėšpienis) zostaje zastąpiona mlekiem przejściowym, co ma miejsce 2-3 dni po porodzie.

„Jeśli matka nadal przebywa w szpitalu, powinna być na tyle odważna, aby poprosić o pomoc specjalistów, zamiast żyć z bólem.

Jeśli rodzina wróciła już do domu, powinna skontaktować się ze specjalistą. Chociaż najlepszą konsultacją jest konsultacja na żywo, często można pomóc na odległość, wyjaśniając matce, w jaki sposób dziecko powinno chwycić brodawkę, jak prawidłowo przytulać dziecko lub jak trzymać” — wyjaśnia konsultantka.

Dodaje, że całkowicie normalne jest występowanie innych problemów z piersiami, takich jak zastój, guzki i zapalenie sutka: „Te dolegliwości przerażają wszystkie matki, ale nie należy się ich obawiać. Konsultując się z lekarzem lub innym specjalistą, osobiście lub telefonicznie, i stosując się do podanych zaleceń, można zapobiec dalszym problemom zdrowotnym”.

ZACHĘCAJĄ BY SIĘ NIE PODDAWAĆ

Tylko w bardzo rzadkich przypadkach wyzwania fizjologiczne uniemożliwiają kobietom karmienie piersią lub sprawiają, że jest to dla nich szczególnie trudne.

„W dzisiejszych czasach obserwujemy coraz więcej zaburzeń hormonalnych spowodowanych środowiskiem, zanieczyszczeniem, zmianami stylu życia, zwiększoną otyłością, przez co niektórym kobietom trudniej jest zająć się ciążą i mogą mieć niepełny rozwój piersi lub gruczołów sutkowych. W takich przypadkach karmienie piersią może nie być w stanie zaspokoić 100 proc. potrzeb żywieniowych dziecka, ale chciałabym podkreślić, że karmienie uzupełniające jest również bardzo dobrą opcją i że każda kropla mleka matki jest zarówno ważna, jak i przydatna” — mówi Eglė Gurčinė.

28.>>

Podkreśla, że kompetentni specjaliści pomogą znaleźć najlepsze rozwiązanie w każdej sytuacji, więc nie należy zniechęcać się.

JAK RADZIĆ SOBIE Z LAKTACJĄ?

Często matki karmiące piersią, które mają trudności z karmieniem, szukają odpowiedzi w Internecie lub proszą znajomych o radę. Niestety, jest bardziej prawdopodobne, że doprowadzi to do dezinformacji niż przydatnych porad.

Według Eglė Gurčinė, jeden z najpopularniejszych mitów dotyczących karmienia piersią – utrata mleka – jest całkowicie mylący, ponieważ „nie może się zdarzyć, jeśli matka karmi piersią na żądanie i nie ogranicza go w żaden sposób”.

Często matki obawiają się, że ich dziecko przybiera zbyt dużo lub zbyt mało na wadze z powodu zbyt chudego lub zbyt tłustego mleka matki. Jednakże specjalistka twierdzi, że jakość mleka wszystkich kobiet jest podobna, a na wagę dziecka wpływają inne czynniki, takie jak ograniczony czas karmienia piersią, zbyt długie przerwy w nocy, używanie smoczka zamiast karmienia piersią, problemy ze wędzidełkiem itp.

Według specjalistki od karmienia piersią, produkcja mleka jest procesem ciągłym, który działa na zasadzie podaży-popytu. Matka, która czuje swoje ciało, jest w stanie naturalnie kierować laktacją.

„Ilość mleka, którą usuwamy z piersi jest równa ilości mleka, które produkujemy. Jeśli dziecko jest oddzielone od matki lub jeśli karmienie piersią jest bardzo powolne, dobrym pomysłem dla matki jest odciągnięcie dodatkowego mleka. W przeciwnym razie, jeśli matka czuje, że piersi są bardzo twarde, a ciało produkuje zbyt dużo mleka, może pomóc w regulacji produkcji mleka poprzez karmienie z jednej piersi na jedno karmienie i z drugiej na następne” – wyjaśnia.

WAŻNE: KIEDY ZACZYNAĆ KARMIENIE UZUPEŁNIAJĄCE?

Według pediatry Audronė Mulevičienė zaleca się karmienie dzie-

Według Eglė Gurčinė, jeden z najpopularniejszych mitów dotyczących karmienia piersią – utrata mleka – jest całkowicie mylący, ponieważ „nie może się zdarzyć, jeśli matka karmi piersią na żądanie i nie ogranicza go w żaden sposób”.

ka wyłącznie mlekiem matki do 6. miesiąca życia, a następnie rozpoczęcie karmienia uzupełniającego, kontynuując karmienie piersią do 2. roku życia lub dłużej, ponieważ „nie ma ograniczeń – możesz karmić piersią tak długo, jak chcesz Ty i dziecko”.

W wyjątkowych przypadkach możliwe jest wcześniejsze rozpoczęcie karmienia uzupełniającego, ale tylko z zaleceniem lekarza. Podkreśla jednocześnie, jak ważne jest, aby nie opóźniać karmienia uzupełniającego, ponieważ od 6. miesiąca dziecko jest wystarczająco dojrzałe, aby jeść gęste pokarmy, zaczyna mu brakować żelaza i innych składników odżywczych, a przewód pokarmowy i narządy wydalnicze są gotowe, aby poradzić sobie z dodatkowym pokarmem.

„Nawet jeśli Twoje dziecko na początku je bardzo mało, ważne jest, aby zachować spokój i karmić je w razie potrzeby. Przyzwyczajenie dziecka do dodatkowego jedzenia zajmuje zwykle od 3 do 6 tygodni. Czasami może to potrwać nawet dłużej, co nie powinno być powodem do niepokoju, jeśli rodzice widzą, że potrzeby i pragnienia dziecka rosną” – mówi dr Mulevičienė.

Rodzice mogą zacząć od zbóż, warzyw i owoców, a następnie stopniowo dodawać pokarmy bogate w żelazo, takie jak mięso, ryby i jajka.

„To normalne, że niektórych pokarmów trzeba spróbować 10 razy, zanim dziecko je polubi. Ważne jest, aby przedstawić mu jak najwięcej różnych smaków i próbować nowych, aby rodzice mogli odkryć, co lubi” – wyjaśnia lekarz.

PRAWDŁOWE ZAPRZESTANIE KARMIENIA PIERSIĄ

Po rozpoczęciu karmienia uzupełniającego staje się jasne, że karmienie piersią w pewnym momencie się zakończy. Pediatra zwraca jednak uwagę, że nie jest konieczne zaprzestanie karmienia piersią, gdy dziecko idzie do przedszkola lub gdy matka idzie do pracy: „Wszystko można łatwo skoordynować, na przykład karmiąc dziecko rano i po powrocie wieczorem. Pomoże to dziecku się uspokoić, nie spowoduje zbyt dużego stresu, a wręcz przeciwnie, może pomóc dziecku przystosować się do przedszkola i być bardziej odpornym na wszystkie nowe czynniki zakaźne, z którymi może się spotkać”.

Idealnie byłoby, gdyby matka mogła poczekać, aż dziecko zrezygnuje z piersi – zwykle w wieku co najmniej 2 lat: „To najłatwiejszy sposób na odstawienie dziecka od piersi. Jeśli jednak matka chce przestać karmić piersią wcześniej, zaleca się, aby nie robić tego przed ukończeniem przez dziecko pierwszego roku życia. Niektóre matki decydują się karmić piersią mniej w ciągu dnia, a inne w nocy. Najważniejsze jest, aby robić to powoli”.

Bardzo ważne jest również, aby zwracać uwagę na etap rozwoju dziecka, ponieważ odstawienie od piersi będzie trudniejsze, gdy dziecko doświadcza wielu emocji lub zmian.

„Powinno się wybrać spokojną fazę, kiedy matka może zwrócić uwagę na dziecko, może je nosić i może zostać z nim dłużej. Ważne jest, aby dziecko czuło, że skończyło się tylko mleko, a matka nadal tam jest. Innymi słowy, zrywamy jedną więź, wzmacniając inną” – radzi lekarz.

Zam. 2790

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego, którym zarządza Ministerstwo Ochrony Zdrowia



TVP

WILNO

7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Margolci”
7.25 Rusz się człowieku
7.40 Pięknie przyprawiona
7.55 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Forum
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Kuchenne recepty
11.00 Gra słów
11.25 S. anim. „Przyjaciele Misia i Margolci”
11.50 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Dobre historie
13.45 Giganci nauki
14.35 Tacy byliśmy
15.00 Słownik polsko@polski
15.30 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczytów”
17.10 Detektyw Literka
17.20 Przyjaciele Misia i Margolci
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 S. „Leśniczówka”
21.45 „Dzikie serca”
23.00 Na sygnale
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Anna Dymna spotkajmy się
00.50 Program informacyjny

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”

9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Ulice kobiet”
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Projekt „Niebieska Książka”
22.45 S. „Wikingowie”
23.30 S. „Krzyk o pomoc”



6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Szpieg” thriller
01.00 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Entuzjaści
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna

9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 STOP linia
13.00 Perspektywa
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki
14.00 Szaleństwo na punkcie kół
14.30 S. dok. „Skasowany. Zimna wojna”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie.
19.00 Pole bitwy
19.30 S. dok. „Skasowany. Zimna wojna”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Izaak” film fab.
23.10 „Wyznania”
23.35 Jesteśmy Ukraińcami
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dzisiaj na świecie (ros.)



5.40 S. „Nie możesz wybierać teściów”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazyliet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarzy”
12.00 S. „Nie puszcza jej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Nie możesz wybierać teściów”
21.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Kamdesz Afgańskie piekło” dramat
01.00 S. „Smeris”



6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 S. „CSI. Miami”
11.30 S. „MacGyver”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Niezawodna broń” thriller
22.45 „Jestem legendą” thriller

Irytas.tv

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Moja miłość, mój zabójca”
7.30 Kwestia gustu
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Zastrzeżenie”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Kwestia gustu
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. dok. „Nie-

odnaleziona Rosja”
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”



5.45 S. „S.W.A.T.”
6.30 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Wojny magazynowe”
9.00 „Egzasz duggas”
9.30 „Dropped”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Brutto i Netto”
12.00 „Wipeout”
13.00 „Mężczyźni z gór”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Kwestia honoru” dramat
23.10 S. „El Chapo”
00.05 S. „Hamilton”



6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Niesmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Moje życie to morderstwo”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.30 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”

21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.55 „Morderstwo w Prowansji”
00.50 „Od dziewcząt do panie



06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
14.00 „Sekretne życie kotów”
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 „Reporterzy”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 S. „07 zgłoś się”
23.35 „Vabank” komedia



07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.30 „Muzyczne poranki”
07.45 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Szlakiem Kolberga”

09.00 „Podróże z historią”
09.40 „Informacje kulturalne”
10.00 S. „Polskie drogi”
11.45 „Słodkie oczy” film TVP
13.00 „Portrety”
14.10 S. „Karino”
15.35 „Pepe Le Moko” film fab.
17.20 S. „Polskie drogi”
18.45 „Rozmowy (nie)wygodne”
19.45 „Antyle Chopina” film dok.
21.00 „Mąż fryzjerki” dramat
22.30 „Tintoretto wenecki buntownik” film dok.
00.15 „Tamte lata, tamte dni”



7.00 Panorama
7.30 „Pozyteczni.pl”
8.00 „Kuchenne recepty”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Stacja Innowacja”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „To jest grane”
13.50 S. „Lalka”
15.15 „Lasko-wik & Malicki”
16.10 „Jak to działa”
16.40 „Zwierzaki Czytaki”
17.00 S. „Perły i dukaty”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Dziennik Regionów”
19.35 „Akcent Wschodni”
20.10 „Nad Niemnem”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Kasia Kowalska na dobry wieczór”
00.10 „Dziennik Regionów”



07.00 „Był taki dzień”
07.05 „Szerokie tory”
07.25 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
07.35 „Spór o historię”
08.05 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
08.10 S. „Blisko, coraz bliżej”
09.25 „Życie to ruch” film dok.
09.40 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.05 „Piosenką przez historię”
10.10 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
10.15 „Historia Polski”
11.00 „Polska i świat z historią w tle”
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Myśliciele”
11.50 „Bośnia i Hercegowina” film dok.
12.45 „Myśliciele”
12.50 „Było, nie minęło”
13.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
13.20 S. „Robin z Sherwood”
14.10 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
14.15 S. dok. „Najmniejsze kraje Europy”
15.10 „Do Studziannej” film dok.
15.20 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
16.20 „Korona królów”
16.45 „Niezwykłe historie z pocztówek”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.40 „Polacy na ratunek Żydom”
17.50 „Koło historii”
18.20 „Historia na ten czas”
18.25 „Polskie 100 lat”
18.55 „Spór o historię”
19.20 „Polska i świat z historią w tle”
19.30 S. „Blisko, coraz bliżej”
19.50 „Polacy na ratunek Żydom”
21.00 S. dok. „Podziemne Włochy”
22.00 „Polska z

bocznej drogi”
22.10 „Siódmy pokój” film biograficzny
23.55 „Z frontu polsko”



00.20 Fide et amore. Liturgia gregoriańska
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Historia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 50 lat w Republice Konga
07.15 Więzy krwi
08.20 Pradawne
08.45 Mateczniki Polskości
08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Śladami s. Heleny Majewskiej
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.45 Słowo życia
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Ku pokrzepieniu powstańców
13.30 Historia Obrazu Matka Boska AK
14.00 Misja Szczecin, Poznań – Argentyna
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Szkaplerz – znak Maryi
16.00 Na bezdrożach tożsamości. Chaco
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
17.55 Jej misja trwa
18.10 Prosto o gospodarce
18.30 Zostań Żołnierzem RP
18.45 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Historia
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Bawer Moja Walka



7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Wiejski dom w wielkim stylu
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP

WILNO

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.15 GOTUJEMY
 DOMOWY BURGER WOŁOWY
7.25 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.35 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 W kotle historii
10.55 Gra słów.
 Krzyżówka
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.35 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.45 Dobre historie
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.30 Nad Niemnem
13.45 Va Banque
14.35 To jest grane
15.00 Słownik
 polsko@polski
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 GOTUJEMY
 DOMOWY BURGER WOŁOWY
17.20 Zwierzaki Czytaki
17.40 S. „Bodo”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 S. „Leśniczówka”
21.45 Hity wszech czasów
22.35 Było, nie minęło
23.25 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.25 Pozyteczni.pl

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,

8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Ulice kobiet”
14.00, 15.00, 16.00,
 Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Projekt „Niebieska Książka”
22.45 S. „Wikingowie”
23.30 S. „Krzyk o pomoc”
00.15 Euromaxx



6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Kakao”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
20.30 Pani chłopka
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Nicky Larson i perfumy miłości” komedia
00.20 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.05 Hymn Republiki Litewskiej
7.00 Kto i dlaczego?

7.30 Koncert
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino.
14.30 S. dok. „Skłasyfikowany. Zimna wojna”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień dobry, Litwo
18.30 Babciu, naucz mnie
19.00 Dalej od miasta
19.30 S. dok. „Skłasyfikowany. Zimna wojna”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
23.00 Hernata
23.30 Euromaxx
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)



5.40 S. „Nie możesz wybierać teściów”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczałam ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Nie możesz wybierać teściów”
21.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Wściekły Nick” dramat
01.05 S. „Smeri



6.00 „Zasady

mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 „CSI. Miami”
11.30 S. „MacGyver”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Niewidzialny” film fab.
23.25 „Niezawodna broń” thriller

Irytas.tv

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Moja miłość, mój zabójca”
7.30 W cieniu mężczyzn
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Zastrzeżenie”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 W świecie koszykówki
12.30 Pytanko
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Cel podróży
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Rozmowy

nad morzem
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”



5.40 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Dropped”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 „Wipeout”
13.00 „Mężczyźni z gór”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Przynęta” film fab.
23.25 S. „El Chapo”



6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Moje życie to morderstwo”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Miejsce zbrodni. Inspektor Falke. Rykoszet”
22.55 S. „Morderstwa w Sandhamm”
00.50 „Od dziewcząt do panie”



06.15 S. „Dzieciństwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Zrzućnowani odbudowani”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 Agrobiznes
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
14.00 „Sekretne życie kotów”
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dzieciństwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 „Reporterzy”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 S. „07 zgłoś się”
01.00 „Chiny przemijają świat” film dok.



07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.30 „Muzyczne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.40 „Szlakiem Kolberga”
09.15 „Podróże z historią”
10.00 S. „Polskie drogi”
11.35 „Pepe Le Moko” film fab.
13.20 „Antyle Chopina” film dok.
14.35 S. „Detektywi

na wakacjach”
16.00 „Ponette” dramat
17.50 S. „Polskie drogi”
19.15 Którędy po sztuce
19.30 Informacje kulturalne
19.50 „Reżyserzy”
21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film obycz.
22.50 S. „Agatha Christie 4”
23.50 „Mąż fryzjerki” dramat



7.00 „Panorama”
7.30 „Prywatne życie zwierząt”
8.00 „Okrasa łamie przepisy”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Gwiazdy opolskich kabaretów”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Gwiazdozbiór TVP Rozrywka”
13.50 S. „Ojciec Mateusz”
15.35 „Lato z Radiem i Telewizją Polską”
16.35 S. anim. „Animowanki”
16.45 „GO TU – JEMY”
17.00 S. „Perły i dukaty”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Dziennik Regionów”
19.35 „Śladami cieni. Inny świat” film dok.
20.10 „Magazyn z Wysp”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Dziennik Regionów”



07.00 „Był taki dzień”

07.05 „Szerokie tory”
07.25 „Działo się w Krakowie”
08.30 „Spór o historię”
08.00 „Twoje serce” film dok.
08.15 S. „Blisko, coraz bliżej”
09.30 „Kuchnia dwudziestolecia”
09.55 „Przemiany węgla” film dok.
10.10 „Historia Polski”
10.45 „Polskie 100 lat”
11.10 „Świadkowie czasu”
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.35 „Wśród łąk i wód” film dok.
12.55 „Było, nie minęło”
13.20 S. „Robin z Sherwood”
14.10 „Instynkt macierzyński ptaków” film dok.
14.30 „Saga prastarej puszczy” film dok.
15.20 S. dok. „Podziemne Włochy”
16.15 „Myśliciele”
16.25 „Korona królów”
16.45 „Polacy na ratunek Żydom”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.40 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
17.50 „Polacy na ratunek Żydom”
18.00 „Akcja H – T” film dok.
18.55 „Myśliciele”
19.00 „Spór o historię”
19.35 S. „Blisko, coraz bliżej”
20.50 „Polacy na ratunek Żydom”
21.05 „Za Waszą i naszą niewolę” film dok.
22.00 S. „Stawka większa niż życie”
22.55 „Piosenką przez historię”
23.05 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszczyli imperium zła” film dok.
23.55 „Przestrzeń pamięci”



01.05 Świat w

obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-luch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Historia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Stanisław Ledóchowski i jego twórczość
08.20 Muzyczne chwile
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-luch to potrafi
09.50 Słowo życia
09.55 Centrum Ewangelizacji
10.20 Mateczniki Polskość
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Od rycerza do żołnierza
12.25 Jestem mamą
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Burza w

Okręgu Krakowskim
13.50 Święty na każdy dzień
14.00 20 czerwca 1941 roku
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Stefan Kardynał Wyszyński
15.35 Troskliwy Duszpasterz Jasnogórski
16.00 Zadziwiający świat chrześcizny
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Historia we fraszkach od Mieszka po Staszka
17.55 Święty na każdy dzień
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści Starego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Brat Anatol apostoł Maryi



7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kótek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania



GERVIŠKIŲ SENIŪNIJOS ŠVENTĖ ŠVIĘTO STAROSTWA GIERWISZKI

RUGPJŪČIO/SIERPNIA

25

16.00 VAL./GODZ.

PRIE GERVIŠKIŲ SENIŪNIJOS

PROGRAMOJE:
GRUPĖ „IMPULS“
GRUPĖ „ART OF MUSIC“
LINKSMYBĖS
IR PRAMOGOS VAIKAMS
EDUKACINIAI UŽSIĖMIMAI

PRZY STAROSTWIE W GIERWISZKACH

W PROGRAMIE:
ZESPÓŁ „IMPULS“
ZESPÓŁ „ART OF MUSIC“
ZABAWY I ROZRYWKI DLA DZIECI
WARSZTATY EDUKACYJNE

Fot. Tomasz Sikora




GERVIŠKIŲ SENIŪNIJA



2024 M.

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +37066685855

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Tel. +370 645 444 47

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura, krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno, tel. +370 684 30 018

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

Informuojame žemės sklypo kad. Nr. **101/79:1559** esančio **Sakalaičių Sodų 1-oji g. 30 J.R.** savininę, kad VĮ „Registru centras“ matininkas Marijus Neimanas, kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-2209, ir matininko asistentas Mindaugas Ginkus **2024-08-26 8:00** vykdys žemės sklypo kad. Nr. **101/79:513** esančio **Sakalaičių Sodų 1-oji g. 32 ribų** ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į VĮ „Registru centras“ adresu Studentų g. 39, 08106 Vilnius. el. paštu Mindaugas.Ginkus@registrucentras.lt, arba telefonu +37064537306

Zam. 2800

Informuojame žemės sklypo, esančio **Vilniaus r., Pagirių sen., Didžialaukio k.**, kad. Nr. **4167/0400:0031** savininką I.T. ar jo įgaliotus asmenis, kad matininkas Aurimas Šiaučiukenas (kval. paž. Nr.2M-M-519) **2024.09.03 d. 9:00 val. Vilniaus r., Pagirių sen., Didžialaukio k.**, vykdys kaimyninio žemės sklypo Kad. Nr. 4167/0400:1279 ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į matininką Aurimą Šiaučiukeną adresu: Raugyklos 11-10, Vilnius, el. paštu aurimas.siauciukenas@gmail.com arba tel. +370 61402347

Zam. 2791

SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ

Informuojame žemės sklypo (-ų) (kadastro Nr. **4144/0600:0375** esančio (-ių) **Vilniaus r. sav., Lavoriškių sen., Fermos k.**, paveldėtojus ar jų atstovus, kad matininkas Kšištof Taraškevič (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-716) **2024-08-29 11:00 val.** vykdys žemės sklypo (kadastro Nr./projektinis Nr. **4144/0600:0376**), esančio **Vilniaus r. sav., Lavoriškių sen., Fermos k., Jazminių g. 5**, ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Krianta“ adresu Kalvarijų g. 129-301, el. paštu remigijus@krianta.lt arba telefonu +370 69923612, +370 5 2779655

Zam. 2798

UAB „Nemenčinės komunalininkas“ skelbia pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti transporto, traktorių ir kitos technikos pardavimo viešąjį aukcioną. Naudotų transporto priemonių sąrašas

El. Nr.	Turto pavadinimas	Valst. Nr.	Pagamavimo metai	Pradinė pardavimo kaina (EUR)
1.	Asenizacinė GAZ-53	GFV162	--	1000
2.	Asenizacinė GAZ-53	JJZ215	--	1000
3.	Savivartis GAZ-53	CGZ902	--	1000
4.	Šaukliavėžys MAZ	DEG902	2007	2000
5.	Šaukliavėžys MAZ	DEG903	2007	2200
6.	Šaukliavėžys MAZ	DHB819	2007	2000
7.	VW Transporter T4	DFV934	1996	400
8.	Asenizacinė DAF	CRA456	1995	2000
9.	Ekskavatorius EO2621	1601LT	--	2000
10.	T-150K	F4490	1987	3000
11.	Traktoriaus puspriekabė IPTS2	G610M	1992	600
12.	Traktorinė priekaba (T150)			1000
13.	Priekaba GKB-8328	VN975		800
14.	Staklės RSM-1			100
15.	Presas R-337			100
16.	Pjauksmuolinės staklės			100
17.	Cisterna naft. produktams			50
18.	Suvirinimo pusautomatis TH-240			150
19.	Suvirinimo agregatas			500
20.	Žolapjovė AGMA EFGC-155			150

Aukciono vykdymo vieta ir laikas: Vilniaus r. sav., Nemenčinė, Piliakalnio g. 50, **2024 m. rugsėjo 11 d. m. 10.00 val.**

Neįvykus pirmajam aukcionui, antrasis aukcionas vyks **2024 m. rugsėjo 18 d. 10 val.** tuo pačiu adresu. Aukcioną vykdys – UAB „Nemenčinės komunalininkas“ atsakingas asmuo – vyr. mechanikas Jurij Aliancevič, tel. +370 650 77293.

Parduodamos technikos apžiūros vieta ir laikas: darbo dienomis **nuo 10.00 val. iki 16.00 val.** suderinus iš anksto telefonu +370 650 77293.

Aukciono dalyvio bilieto kaina – 10,00 EUR.

Įvykus aukcionui už parduotą techniką atsiskaitoma pavedimu į UAB „Nemenčinės komunalininkas“ atsiskaitomąją sąskaitą Nr. LT047300010002432453, bankas AB Swedbank, banko kodas 73000.

Zam.2799

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. **4103/0402:231**), esančio **Vilniaus r. sav. Grikienių k. Riešės 8-oji g. 6** savininką A.B., kad UAB GEODEZIJOS CENTRAS matininkas Antanas Balnis, (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1057) **2024-09-02 10:00-10:30 val.** vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. **4103/0402:30**) esančio **Vilniaus r. sav., Sudervės sen., Grikienių k., Riešės 9-oji g. 3** ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB GEODEZIJOS CENTRĄ adresu Pašilaičių g. 17-38, Vilnius, el. paštu info@geocentras.lt arba telefonu +370 67392494.

Zam. 2797

Polowanie na pytony. Nagroda: 30 000 dolarów



Łowcy węży przystąpili do dorocznej 10-dniowej akcji polowania na inwazyjne pytony birmańskie w regionie ekologicznym Everglades na południowym krańcu Florydy. Akcja Florida Python Challenge została zainicjowana 10 lat temu, by uświadomić ludności zagrożenia związane z gatunkami inwazyjnymi. Pyton birmański jest niestety bardzo rozpowszechnionym gatunkiem w znacznej części południowej Florydy, na terenach przyrodniczych.

Do udziału w tegorocznym Florida Python Challenge zarejestrowało się 600 osób, w tym 108 z innych stanów USA i jedna z Kanady. Na uczestników czekają nagrody wartości 30 tys. dol. Fot. Freepik.com

Chcą, by maskotka olimpijska została nowym premierem

Maskotka igrzysk olimpijskich w Paryżu „jest tak uwielbiana przez internautów, że można ją sobie wyobrazić jako premiera Francji” — donoszą media. Francuzi od miesiąca czekają na wskazanie nowego premiera, a w reakcji na „chaos polityczny” w kraju maskotka o imieniu Phryge stała się jedną z najpopularniejszych postaci. Popularność Phryge stała się tak wielka, że wiele osób zaczęło widzieć ją w nowych rolach. Choć początkowo maskotkę Phryge odbierano ze sceptycyzmem, podczas igrzysk olimpijskich przekonała ona do siebie wszystkich. Do tego stopnia, że użytkownicy mediów społecznościowych liczą teraz na to, że Emmanuel Macron mianuje tę maskotkę nowym premierem Francji. Żarty z mianowania maskotki premierem Francji nawiązują zarazem do jej popularności w pełnym politycznych podziałów francuskim społeczeństwie, jak też do faktu, że władza premiera w tym kraju jest ograniczona.

Nie zapłacił rachunku w wysokości 70 tys. euro



Policja na greckiej wyspie Mykonos poszukuje mężczyzny, który opuścił klub nocny, nie płacąc rachunku w wysokości 70 tys. euro. Gość lokalu kupił m.in. dwie butelki szampana za 30 tys. euro. Mężczyzna, spędzał ze znajomymi wieczór w klubie nocnym, otworzył dwie butelki luksusowego szampana i wrzucił jedną z nich do basenu. Towarzyszący mu goście pili też inne drinki i jedli sushi. Końcowy rachunek wyniósł 100 tys. euro. Klient zapłacił jednak tylko 30 tys. euro i opuścił lokal. Manager klubu wezwał policję. Klientem klubu był izraelski biznesmen, jednak nie ujawniono jego tożsamości. Fot. Freepik.com

Fotomigawka



■ Trocka procesja w Święto Wniebowzięcia Maryi Panny porywała mieszkańców do modlitwy Fot. Janina Jarosz